

STALEXPORT
Autostrady

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ**

na dzień i za rok kończący się
31 grudnia 2018 roku

Mysłowice, 27 lutego 2019 roku

Spis treści

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	8
INFORMACJE DODATKOWE (NOTY) DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	
1. PODSTAWOWE DANE O GRUPIE	10
2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	11
3. ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	13
4. INFORMACJE DOTYCZĄCE UMOWY KONCESYJNEJ	13
5. ZMIANY WAŻNIEJSZYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	14
6. OPIS WAŻNIEJSZYCH STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	17
7. SEGMENTY OPERACYJNE	37
8. GRUPA PRZEZNACZONA DO ZBYCIA	38
9. PRZYCHODY	39
10. KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	39
11. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	40
12. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	40
13. KOSZTY FINANSOWE NETTO.....	41
14. PODATEK DOCHODOWY	42
15. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	43
16. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	45
17. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	46
18. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	47
19. POZOSTAŁE INWESTYCJE	48
20. PODATEK ODROZCZONY.....	49
21. NALEŻNOŚCI ORAZ ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU PODATKU DOCHODOWEGO	51
22. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE.....	52
23. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY.....	52
24. KAPITAŁ WŁASNY.....	52
25. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ	54
26. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK	55
27. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO.....	55
28. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH.....	56
29. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE.....	57
30. PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW	57

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

31.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UMÓW.....	58
32.	REZERWY	58
33.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE (KRÓTKOTERMINOWE).....	59
34.	INSTRUMENTY FINANSOWE	60
35.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	63
36.	LEASING OPERACYJNY	68
37.	ZOBOWIĄZANIA INWESTYCYJNE	69
38.	ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE.....	70
39.	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	70
40.	WYNAGRODZENIE PODMIOTU BADAJĄCEGO SPRAWOZDANIE FINANSOWE I PODMIOTÓW Z NIM POWIĄZANYCH	72
41.	ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM.....	72

**Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów
za rok kończący się 31 grudnia**

<i>w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej</i>	<i>Nota</i>	2018 r.	2017 r.*
Przychody	7, 9	336 529	318 831
Koszt własny sprzedaży	7, 10	(52 198)	(70 507)
Zysk brutto na sprzedaży		284 331	248 324
Pozostałe przychody operacyjne	11	10 396	5 926
Koszty ogólnego zarządu	7, 10	(48 687)	(35 845)
Pozostałe koszty operacyjne	12	(3 282)	(2 047)
Odwrocenie strat/(Straty) z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych		(57)	51
Zysk z działalności operacyjnej		242 701	216 409
Przychody finansowe		13 661	12 985
Koszty finansowe		(21 401)	(31 181)
Koszty finansowe netto	13	(7 740)	(18 196)
Udziały w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	18	207	179
Zysk przed opodatkowaniem		235 168	198 392
Podatek dochodowy	14	(48 740)	(39 612)
Zysk netto za okres sprawozdawczy		186 428	158 780
Inne całkowite dochody			
<i>Inne całkowite dochody, które nigdy nie będą podlegać reklasyfikacji do zysku lub straty bieżącego okresu</i>			
Zmiana wartości godziwej instrumentów kapitałowych	34.1	493	-
Wycena świadczeń pracowniczych	28	(49)	(35)
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów	14.3	(78)	7
		366	(28)
<i>Inne całkowite dochody, które podlegają lub mogą podlegać reklasyfikacji do zysku lub straty bieżącego okresu</i>			
Różnice kursowe z przeliczeń sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą		(24)	(9)
Efektywna część zmian wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych	24.2	(487)	(431)
Zmiana netto wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych przeklasyfikowana do zysku lub straty bieżącego okresu	24.2	2 998	3 842
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów	14.3	(477)	(648)
		2 010	2 754
Inne całkowite dochody netto za okres sprawozdawczy		2 376	2 726
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy		188 804	161 506
Zysk netto przypadający na:			
Właścicieli Jednostki Dominującej		181 136	153 382
Udziały niekontrolujące		5 292	5 398
Zysk netto za okres sprawozdawczy		186 428	158 780
Całkowite dochody ogółem przypadające na:			
Właścicieli Jednostki Dominującej		183 533	156 119
Udziały niekontrolujące		5 271	5 387
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy		188 804	161 506
Zysk przypadający na 1 akcję	25		
Podstawowy (zł)		0,73	0,62
Rozwodniony (zł)		0,73	0,62

* Dane przekształcone w związku z zastosowaniem MSSF 9 oraz zmianami prezentacyjnymi - patrz noty 5 oraz 6.24.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z informacjami dodatkowymi, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

**Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej
na dzień**

<i>w tysiącach złotych</i>	<i>Nota</i>	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	15	33 663	36 666
Wartości niematerialne	16	441 154	463 855
Nieruchomości inwestycyjne	17	3 765	3 870
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	18	1 070	1 034
Pozostałe inwestycje długoterminowe	19	419 343	434 147
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	20	27 353	69 829
Aktywa trwałe razem		926 348	1 009 401
Aktywa obrotowe			
Zapasy		2 724	2 630
Inwestycje krótkoterminowe	19	1 823	1 403
Należności z tytułu podatku dochodowego	21	18 908	2 560
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	22	37 360	25 452
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23	333 741	396 900
Aktywa obrotowe razem		394 556	428 945
Aktywa razem		1 320 904	1 438 346

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (ciąg dalszy)
na dzień

<i>w tysiącach złotych</i>	<i>Nota</i>	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	24.1	185 447	185 447
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej		7 430	7 430
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów kapitałowych		407	-
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	24.2	(2 409)	(4 443)
Pozostałe kapitały rezerwowe i zapasowy		429 324	281 675
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą		132	184
Zyski zatrzymane oraz niepokryte straty		184 975	223 186
Kapitał własny właścicieli Jednostki Dominującej		805 306	693 479
Udziały niekontrolujące	24.6	4 602	4 694
Kapitał własny razem		809 908	698 173
Zobowiązania			
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	26	33 229	76 295
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	28	2 897	4 602
Przychody przyszłych okresów	30	6 022	6 854
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	29	6 318	6 374
Rezerwy długoterminowe	32	297 363	362 244
Zobowiązania długoterminowe razem		345 829	456 369
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	26	44 176	40 943
Pochodne instrumenty finansowe	32.2, 33.3	3 749	6 456
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	21	204	337
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	33	27 120	184 935
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	28	4 090	381
Przychody przyszłych okresów	30	832	5 794
Zobowiązania z tytułu umów	31	6 102	-
Rezerwy krótkoterminowe	32	78 894	44 958
Zobowiązania krótkoterminowe razem		165 167	283 804
Zobowiązania razem		510 996	740 173
Pasywa razem		1 320 904	1 438 346

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z informacjami dodatkowymi, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

**Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych
za rok kończący się 31 grudnia**

<i>w tysiącach złotych</i>	<i>Nota</i>	2018 r.	2017 r.
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem		235 168	198 392
Korekty			
Amortyzacja	10	51 185	46 701
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą		(24)	(9)
Strata z tytułu działalności inwestycyjnej	13	-	80
(Zysk)/Strata ze zbycia/likwidacji rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	11, 12	(47)	45
Darowizny rzeczowe		14	-
Ujawnienie środków trwałych w wyniku inwentaryzacji		-	(5)
Odsetki i dywidendy		(4 396)	(1 791)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych		(207)	(179)
Zmiana stanu należności		(11 908)	(9 980)
Zmiana stanu zapasów		(94)	246
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych		9 223	14 438
Zmiana stanu rezerw		(25 410)	(11 198)
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów		(5 794)	(469)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu umów		6 102	-
Środki pieniężne wygenerowane na działalności operacyjnej		253 812	236 271
Podatek dochodowy zapłacony		(23 300)	(36 227)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		230 512	200 044
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Wpływy inwestycyjne		27 975	26 465
Sprzedaż wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		201	52
Wpływy z długoterminowych lokat środków przeznaczonych na inwestycje		15 228	12 762
Dywidendy otrzymane		3	81
Dywidendy od jednostek stowarzyszonych		171	166
Odsetki otrzymane		12 372	13 399
Zbycie aktywów finansowych		-	5
Wydatki inwestycyjne		(32 879)	(39 369)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(32 879)	(39 368)
Nabycie aktywów finansowych		-	(1)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(4 904)	(12 904)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy finansowe		-	38
Sprzedaż akcji własnych		-	38
Wydatki finansowe		(288 767)	(157 237)
Dywidendy wypłacone, w tym przypadające na: właścicieli Jednostki Dominującej		(77 069)	(50 199)
udziały niekontrolujące		(71 706)	(44 507)
		(5 363)	(5 692)
Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek	26	(40 889)	(37 749)
Odsetki zapłacone		(7 477)	(9 704)
Płatności z tytułu Koncesji		(163 332)	(59 585)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(288 767)	(157 199)
Przepływy pieniężne netto ogółem		(63 159)	29 941
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(63 159)	29 941
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na dzień 1 stycznia		396 900	366 959
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na dzień 31 grudnia	23	333 741	396 900

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z informacjami dodatkowymi, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

w tysiącach złotych

	Nota	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów kapitałowych	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	Pozostałe kapitały rezerwowe i zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą	Zyski zatrzymane oraz niepokryte straty	Kapitał własny właścicieli Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
Stan na dzień 1 stycznia 2018 r.		185 447	-	7 430	-	(4 443)	281 675	184	223 186	693 479	4 694	698 173
Zysk netto za okres sprawozdawczy		-	-	-	-	-	-	-	181 136	181 136	5 292	186 428
Inne całkowite dochody:		-	-	-	406	2 034	26	(52)	(17)	2 397	(21)	2 376
Efektywna część zmian wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych	24.2	-	-	-	-	(487)	-	-	-	(487)	-	(487)
Zmiana netto wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych przeklasyfikowana do zysku lub straty bieżącego okresu	24.2	-	-	-	-	2 998	-	-	-	2 998	-	2 998
Wycena świadczeń pracowniczych	28	-	-	-	-	-	-	-	(23)	(23)	(26)	(49)
Zmiana wartości godziwej instrumentów kapitałowych	34.1	-	-	-	493	-	-	-	-	493	-	493
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą		-	-	-	-	-	26	(52)	2	(24)	-	(24)
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów	14.3	-	-	-	(87)	(477)	-	-	4	(560)	5	(555)
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy		-	-	-	406	2 034	26	(52)	181 119	183 533	5 271	188 804
Sprzedaż instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		-	-	-	1	-	-	-	(1)	-	-	-
Wypłata dywidendy		-	-	-	-	-	-	-	(71 706)	(71 706)	(5 363)	(77 069)
Przeniesienie zysku na kapitał zapasowy		-	-	-	-	-	147 623	-	(147 623)	-	-	-
Stan na dzień 31 grudnia 2018 r.		185 447	-	7 430	407	(2 409)	429 324	132	184 975	805 306	4 602	809 908

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z informacjami dodatkowymi, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym (ciąg dalszy)

w tysiącach złotych

	Nota	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów kapitałowych	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	Pozostałe kapitały rezerwowe i zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą	Zyski zatrzymane oraz niepokryte straty	Kapitał własny właścicieli Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
Stan na dzień 1 stycznia 2017 r.		185 447	(20)	7 430	-	(7 206)	231 486	137	164 555	581 829	4 999	586 828
Zysk netto za okres sprawozdawczy		-	-	-	-	-	-	-	153 382	153 382	5 398	158 780
Inne całkowite dochody:		-	-	-	-	2 763	(51)	47	(22)	2 737	(11)	2 726
Efektywna część zmian wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych	24.2	-	-	-	-	(431)	-	-	-	(431)	-	(431)
Zmiana netto wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych przeklasyfikowana do zysku lub straty bieżącego okresu	24.2	-	-	-	-	3 842	-	-	-	3 842	-	3 842
Wycena świadczeń pracowniczych	28	-	-	-	-	-	-	-	(21)	(21)	(14)	(35)
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą		-	-	-	-	-	(51)	47	(5)	(9)	-	(9)
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów	14.3	-	-	-	-	(648)	-	-	4	(644)	3	(641)
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy		-	-	-	-	2 763	(51)	47	153 360	156 119	5 387	161 506
Sprzedaż akcji własnych		-	20	-	-	-	-	-	18	38	-	38
Wypłata dywidendy		-	-	-	-	-	-	-	(44 507)	(44 507)	(5 692)	(50 199)
Przeniesienie zysku na kapitał zapasowy*		-	-	-	-	-	50 240	-	(50 240)	-	-	-
Stan na dzień 31 grudnia 2017 r.		185 447	-	7 430	-	(4 443)	281 675	184	223 186	693 479	4 694	698 173

*Pozycja skorygowana o dywidendy wypłacone w latach ubiegłych bezpośrednio z kapitałów zapasowych jednostek zależnych.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z informacjami dodatkowymi, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

1. Podstawowe dane o Grupie

Stalexport Autostrady S.A. („Spółka”, „Jednostka Dominująca”) jest spółką akcyjną zarejestrowaną w Polsce pod nr KRS 16854. Siedziba Spółki mieści się w Mysłowicach przy ul. Piaskowej 20.

Spółka wraz z jednostkami zależnymi tworzy Grupę Kapitałową Stalexport Autostrady S.A. („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”).

Działalność Grupy obejmuje m.in.:

- budowę dróg kołowych i szynowych, a w szczególności działalność gospodarczą związaną z zarządzaniem, budową przez przystosowanie do wymogów autostrady płatnej i eksploatacją fragmentu autostrady A-4 na odcinku Katowice – Kraków,
- zarządzanie i doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej,
- wynajem pomieszczeń.

Poza Spółką w skład Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2018 r. wchodziły następujące podmioty:

Nazwa spółki	Siedziba	Główny obszar działalności	Status spółki	Udział w kapitale oraz liczbie głosów	Data objęcia kontroli/ Data nabycia	Metoda konsolidacji
Stalexport Autoroute S.a r.l.	Luksemburg	Działalność w zakresie zarządzania	Jednostka zależna	100%	2005 r.	Metoda pełna
Stalexport Autostrada Małopolska S.A.	Mysłowice	Budowa i eksploatacja autostrady	Jednostka zależna	100%*	1998 r.	Metoda pełna
VIA4 S.A. **	Mysłowice	Eksploatacja autostrady	Jednostka zależna	55%*	1998 r.	Metoda pełna
Biuro Centrum Sp. z o.o.	Katowice	Administrowanie nieruchomościami	Jednostka stowarzyszona	40,63%	1994 r.	Metoda praw własności
Petrostal S.A. w likwidacji***	Warszawa	Spółka nie prowadzi działalności	Jednostka zależna	100%	2005 r.	-

* Poprzez Stalexport Autoroute S.a r.l.;

** Dokonując oceny sprawowania kontroli uwzględniono fakt, że Spółka miała i nadal ma (obecnie za pośrednictwem jednostki zależnej Stalexport Autostrada Małopolska S.A.) decydujący wpływ na definicję celu oraz modelu funkcjonowania VIA4 S.A., operatora koncesyjnego odcinka autostrady A4 Katowice-Kraków (patrz nota 4), w tym na istotne działania operacyjne i finansowe. Spółka dzięki posiadanemu udziałowi w kapitale zakładowym może również samodzielnie decydować o polityce VIA4 S.A. w zakresie wypłaty dywidend.

*** Podmiot nieobjęty konsolidacją ze względu na występujące ograniczenia w sprawowaniu kontroli.

W 2018 r. nie odnotowano zmian zarówno w składzie, jak i w strukturze Grupy.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe na dzień i za rok kończący się 31 grudnia 2018 r. obejmuje sprawozdania finansowe Spółki oraz jej jednostek zależnych, a także udział Grupy w aktywach netto jednostek stowarzyszonych.

Równolegle Grupa Kapitałowa ujmowana jest w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej wyższego szczebla Atlantia S.p.A. (Włochy).

2. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.1. Oświadczenie zgodności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”) oraz innych obowiązujących przepisów.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Spółki w dniu 27 lutego 2019 r.

MSSF UE zawierają wszystkie Międzynarodowe Standardy Rachunkowości („MSR”), Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz związane z nimi Interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”) poza Standardami oraz Interpretacjami, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską, a także Standardami oraz Interpretacjami, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale nie weszły jeszcze w życie.

2.2. Podstawa wyceny

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem:

- pochodnych instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej;
- instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

2.3. Waluta funkcjonalna i prezentacyjna

Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały zaprezentowane w złotych polskich, walucie prezentacji Grupy, która jest również jej walutą funkcjonalną Spółki, po zaokrągleniu do pełnych tysięcy.

2.4. Nowe standardy i interpretacje niezastosowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Nowe standardy, zmiany do standardów oraz interpretacji, które obowiązują dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się po 1 stycznia 2018 r., nie zostały uwzględnione przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Poza zatwierdzonym już przez Unię Europejską MSSF 16 *Leasing*, który będzie obowiązywał dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później, nie przewiduje się aby nowe standardy oraz zmiany do obecnie obowiązujących standardów mogły mieć istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za okres, w którym będą one zastosowane po raz pierwszy.

MSSF 16 Leasing

Standard określa zasady ujmowania, wyceny, prezentacji i ujawniania leasingu - zastępuje MSR 17 *Leasing* oraz interpretacje odnoszące się do tego typu umów.

W przypadku leasingobiorców standard wprowadza pojedynczy model ewidencji umów spełniających definicję leasingu, tj. w sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujmowane jest podlegające amortyzacji prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Zobowiązanie wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, lub jeżeli nie można jej łatwo określić, za pomocą krańcowej stopy procentowej.

Leasingodawcy nadal będą rozróżniać dwa rodzaje leasingu, tj. leasing finansowy, w sytuacji gdy następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem leasingu, a w przeciwnym przypadku leasing operacyjny.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Grupa zamierza zastosować MSSF 16 retrospektywnie z łącznym efektem implementacji ujętym na dzień pierwotnego zastosowania jego zapisów, tj. 1 stycznia 2019 r., jako korekta salda początkowego zysków zatrzymanych w tymże dniu. W konsekwencji dane porównawcze nie będą podlegały przekształceniu.

Grupa dotychczas traktowała posiadane prawa wieczystego użytkowania gruntów jako umowy leasingu operacyjnego, ujmując opłaty wnoszone z tego tytułu w zysku lub stracie okresu, którego dotyczyły. W rezultacie wprowadzenia MSSF 16 Grupa dokona rozpoznania zobowiązania z tytułu leasingu w wartości bieżącej pozostałych opłat z tytułu wieczystego użytkowania gruntów (prawo wygasa w grudniu 2089 r.), zdyskontowanych przy zastosowaniu krańcowej stopy procentowej Spółki (3,67%) w dniu pierwszego zastosowania. Składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania Grupa zamierza ująć w kwocie równej ww. zobowiązaniu, tak więc wartość kapitałów własnych Grupy na dzień 1 stycznia 2019 r. nie ulegnie zmianie.

Zgodnie z szacunkami Grupy zobowiązanie z tytułu leasingu (opłaty z tytułu użytkowania wieczystego gruntu) na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 wyniesie 3 247 tys. zł.

2.5. Dokonane osądy i oszacowania

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach uznawanych za racjonalne w danych okolicznościach i stanowią podstawę do określenia wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, które nie wynikają bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczne wartości mogą się różnić od wartości szacowanych.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany lub w okresach bieżącym i przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych.

Osądy oraz szacunki dokonywane przez Zarząd, które mają istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, zostały przedstawione w notach 14, 16, 19, 20, 24, 28, 32, 34, 35 i 38.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej stabilnym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 r. do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Nowe regulacje wymagają znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Grupa ujmuje i wycenia należności/zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego, a także aktywa/rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 *Podatek dochodowy* w oparciu o dochód do opodatkowania (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe oraz odpowiednie stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

W październiku 2018 r. Unia Europejska zatwierdziła interpretację KIMSF 23 *Niepewność co do traktowania podatkowego dochodu*, która będzie obowiązywała dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później. Interpretacja ta wyjaśnia w jaki sposób należy stosować wymogi w zakresie ujmowania i wyceny zawarte w MSR 12 w przypadku, gdy występuje niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego.

Nie przewiduje się, aby ww. interpretacja miała wpływ na wartość kapitałów własnych Grupy na moment jej pierwotnego zastosowania, tj. 1 stycznia 2019 r.

3. Założenie kontynuacji działalności gospodarczej

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdzono istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

4. Informacje dotyczące Umowy Koncesyjnej

Działalność Grupy obejmuje przede wszystkim działalność gospodarczą związaną z zarządzaniem, budową/przystosowaniem do wymogów autostrady płatnej i eksploatacją fragmentu autostrady A-4 na odcinku Katowice – Kraków, skoncentrowaną przede wszystkim w jednostce zależnej Stalexport Autostrada Małopolska S.A. („SAM S.A.”, „Koncesjonariusz”). Działalność ta jest prowadzona w oparciu o umowę koncesyjną („Umowa Koncesyjna”).

Przedmiotem Umowy Koncesyjnej jest realizacja przedsięwzięcia („Przedsięwzięcie”) polegającego na budowie płatnej autostrady A-4 (poprzez przystosowanie do wymogów autostrady płatnej) na odcinku Katowice (węzeł Murckowska, km 340,2) - Kraków (węzeł Balice I, km 401,1) i jej eksploatacji, jak również prowadzenie i zakończenie pozostałych robót budowlanych w niej określonych.

Umowa Koncesyjna została zawarta na okres obowiązywania koncesji, tj. 30 lat kończących się w marcu 2027 r.

Podstawowym źródłem przychodów z realizacji przedsięwzięcia określonym w Umowie Koncesyjnej są przychody z tytułu poboru opłat.

Koncesjonariuszowi przysługuje przez okres obowiązywania Umowy Koncesyjnej prawo korzystania i pobierania pożytków z pasa drogowego autostrady. Prawo to obejmuje m.in. prawo do wyburzania i usuwania znajdujących się w pasie drogowym autostrady budynków, budowli, urządzeń, drzewostanu i upraw, z zastrzeżeniem wszelkich odnośnych przepisów prawa. W zamian Koncesjonariusz jest zobowiązany do eksploatacji i utrzymywania płatnej autostrady do dnia wygaśnięcia lub rozwiązania Umowy Koncesyjnej, która określa szczegółowy zakres obowiązków Koncesjonariusza, oraz do inwestycji obejmujących ściśle określone roboty budowlane.

Ponadto, w ramach obowiązków określonych przez Umowę Koncesyjną, po spełnieniu warunków w niej określonych, Koncesjonariusz:

- (i) dokonał na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego płatności z tytułu koncesji („Płatności z tytułu Koncesji”) dotyczących spłaty tzw. długu podporządkowanego (zobowiązania z tytułu kredytu

- w Europejskim Banku Odbudowy i Rozwoju zaciągniętego przez Skarb Państwa na budowę odcinka Autostrady A-4 Katowice – Kraków przejętego przez Koncesjonariusza);
- (ii) jest zobowiązany do dokonywania na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego płatności stanowiących udział Skarbu Państwa w zyskach Przedsięwzięcia („Płatności na rzecz Skarbu Państwa”).

Dotychczas zrealizowany Etap I obejmował m.in. budowę systemu poboru opłat, uruchomienie obwodu utrzymania autostrady w Brzęczkowicach, oraz budowę systemu komunikacyjnego i zarządzania oraz łączności autostradowej. Dalsze etapy inwestycji (Etap II), które są lub mają być realizowane obejmują m.in. remonty mostów, rozbudowę węzłów autostradowych, budowę miejsc obsługi podróżnych oraz prace z zakresu ochrony środowiska (budowa ekranów akustycznych, odwodnienia autostrady, budowa przejść dla zwierząt).

Po zakończeniu okresu trwania Umowy Koncesyjnej prawo do używania i pobierania pożytków z wszelkich budynków i budowli wzniesionych przez Koncesjonariusza przejdzie na Skarb Państwa.

Postanowienia Umowy Koncesyjnej pomiędzy SAM S.A. a Ministrem Infrastruktury oraz umowy kredytowej („Konsorcjalna Umowa Kredytowa”) pomiędzy SAM S.A. a konsorcjum („Konsorcjum”): PEKAO S.A., FMS WERTMANAGEMENT, KfW IPEX-Bank, Bank BGŻ BNP Paribas S.A. oraz Portigon AG (London Branch), uzależniają możliwość dokonywania Płatności na rzecz Skarbu Państwa oraz wypłat dywidend dla akcjonariusza(y) SAM S.A. m.in. od zakończenia określonego etapu robót budowlanych, osiągnięcia minimalnych wielkości wskaźników obsługi długu oraz zapewnienia pokrycia rachunków rezerwowych w wymaganej wysokości.

W 2018 r. Koncesjonariusz dokonał pierwszej Płatności na rzecz Skarbu Państwa w kwocie 7 272 tys. zł brutto (patrz również nota 10). Dodatkowo Koncesjonariusz szacuje, że z kwoty środków pieniężnych będących w jego posiadaniu na dzień 31 grudnia 2018 r., kwota 26 119 tys. zł będzie przypisana do Płatności na rzecz Skarbu Państwa określonej według stanu na najbliższy dzień kalkulacji, tj. 31 marca 2019 r.

Grupa ujmuje zobowiązanie do dokonania Płatności na rzecz Skarbu Państwa dopiero na dzień kalkulacji, po spełnieniu kryteriów powodujących powstanie obowiązku zapłaty przewidzianych w Umowie Koncesyjnej oraz Konsorcjalnej Umowie Kredytowej (patrz również nota 6.3).

5. Zmiany ważniejszych zasad rachunkowości

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe na dzień i za rok kończący się 31 grudnia 2018 r. jest pierwszym rocznym sprawozdaniem finansowym Grupy, w którym zastosowano zapisy MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* oraz MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, obowiązujących dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub później. Poniżej zaprezentowano wpływ wprowadzenia rzeczonych standardów na zasady rachunkowości stosowane przez Grupę.

MSSF 15 Przychody z umów z klientami

Standard ma zastosowanie do prawie wszystkich umów z klientami (główne wyjątki dotyczą umów leasingowych, instrumentów finansowych oraz umów ubezpieczeniowych), zastępując MSR 18 *Przychody*, MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną* oraz wiele interpretacji związanych z ujmowaniem przychodów.

Fundamentalną zasadą rzeczonego standardu jest ujmowanie przychodów w wysokości ceny transakcyjnej w momencie przekazania klientowi kontroli nad towarami lub usługami. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w świetle zawartej z klientem umowy, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu.

Grupa wdrożyła MSSF 15 stosując zmodyfikowaną metodę retrospektywną, która zakłada, że łączny efekt pierwszego zastosowania standardu jest ujmowany na moment pierwotnej implementacji jego zapisów, tj. 1 stycznia 2018 r.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Z uwagi na charakter prowadzonej działalności, kategorie uzyskiwanych przychodów (noty 9 i 11) oraz zapisy umów z klientami, zastosowanie MSSF 15 nie miało wpływu na wartość kapitałów własnych Grupy na rzeczony dzień, jak również na moment ujmowania przez nią przychodów.

W rezultacie wprowadzenia MSSF 15 Grupa zmieniła prezentację kwot otrzymanych na poczet należnej opłaty za przejazd Autostradą A-4 Katowice-Kraków (w konsekwencji doładowania KartA4 oraz urządzeń A4Go) wykazując je w odrębnej pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej jako „Zobowiązania z tytułu umów”, a nie jak dotychczas w ramach „Przychodów przyszłych okresów”. Na dzień 31 grudnia 2018 r. opisane powyżej niewykorzystane przedpłaty wynosiły 6 102 tys. zł.

MSSF 9 Instrumenty Finansowe

Standard określa wymogi w zakresie ujmowania i wyceny, utraty wartości, zaprzestania ujmowania oraz rachunkowości zabezpieczeń w odniesieniu do instrumentów finansowych - zastępuje MSR 39 *Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena*.

Klasyfikacja, wycena oraz utrata wartości - standard wprowadza nowe podejście do klasyfikacji aktywów finansowych, która uzależniona jest od charakterystyki przepływów pieniężnych oraz modelu biznesowego związanymi z danymi aktywami, jak również nowy model utraty wartości ustalonej w oparciu o oczekiwane straty, wymagający bieżącego uznawania oczekiwanych strat kredytowych.

Rachunkowość zabezpieczeń - standard wprowadza zreformowany model rachunkowości zabezpieczeń, z rozszerzonymi wymaganiami ujawnień o działalności zarządzania ryzykiem. Nowy model stanowi znaczącą zmianę rachunkowości zabezpieczeń, która ma na celu dostosowanie zasad rachunkowości do praktycznej działalności zarządzania ryzykiem.

(i) Klasyfikacja i wycena

MSSF 9 określa trzy główne kategorie aktywów finansowych: (i) wyceniane według zamortyzowanego kosztu, (ii) wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz (iii) wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Standard usuwa zdefiniowane w ramach MSR 39 kategorie: aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, pożyczki i należności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

W ramach analizy wpływu MSSF 9 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe dokonano oceny modelu biznesowego i charakterystyki przepływów pieniężnych posiadanych aktywów finansowych, tj. instrumentów kapitałowych, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych, długoterminowych lokat bankowych, a także środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

Poniższa tabela ilustruje w jaki sposób zmieniły się kategorie oraz wartości aktywów finansowych Grupy na dzień 1 stycznia 2018 r. w rezultacie implementacji MSSF 9.

	Kategoria aktywów finansowych		Wartość bilansowa	
	MSR 39	MSSF 9	MSR 39	MSSF 9
Instrumenty kapitałowe (Pozostałe i inwestycje długoterminowe)	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	70	70
Instrumenty kapitałowe (Inwestycje krótkoterminowe)	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 403	1 403
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	Pożyczki i należności	Wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu	13 366	13 366
Długoterminowe lokaty bankowe	Pożyczki i należności	Wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu	434 077	434 077
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Pożyczki i należności	Wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu	396 900	396 900
Razem			845 816	845 816

Aktywa finansowe klasyfikowane przez Grupę jako dostępne do sprzedaży, dla których nie było możliwe wiarygodne określenie wartości godziwej, jak do tej pory wyceniane były po cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Zgodnie z nowym standardem aktywa takie będą wyceniane w wartości godziwej (przy czym w określonych przypadkach cena nabycia może być jej najlepszym szacunkiem), której zmiany, zgodnie z przewidzianą w przepisach opcją z której Grupa skorzystała, ujmowane będą w innych całkowitych dochodach (bez możliwości późniejszego przeniesienia do zysku lub straty bieżącego okresu). W przypadku pozostałych aktywów finansowych Grupy zastosowanie MSSF 9 nie zmieniło dotychczasowego modelu ich wyceny, tj. po początkowym ujęciu nadal wyceniane będą według zamortyzowanego kosztu.

(ii) Utrata wartości

W przypadku Grupy nowy model utraty wartości ustalonej w oparciu o oczekiwane straty kredytowe ma zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Zgodnie z MSSF 9 Grupa ujmuje odpis na oczekiwane straty w kwocie równej:

- oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, lub
- 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym, jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia.

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług Grupa, zgodnie z przewidzianą w standardzie opcją, wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, przy użyciu macierzy rezerw. Grupa wykorzystuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości.

Wprowadzenie nowego modelu utraty wartości nie spowodowało zmiany wysokości odpisów aktualizujących wartość należności Grupy na dzień 1 stycznia 2018 r. w porównaniu do poziomu wynikającego z dotychczasowej polityki w tym zakresie.

Stratę z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zaprezentowano jako osobną pozycję w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Z uwagi na powyższe Grupa dokonała stosownego przekwalifikowania odwrócenia strat w kwocie 51 tys. zł odnotowanego w 2017 r. z pozycji pozostałe koszty operacyjne skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów za ten okres.

(iii) Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa postanowiła wprowadzić nowy model rachunkowości zabezpieczeń przewidziany przez MSSF 9, którego wymogi, zgodnie z przepisami przejściowymi, zastosowała prospektywnie. Zmiana ta nie miała wpływu na kwalifikację powiązań zabezpieczających, które w rezultacie uznano za nieprzerwane.

(iv) Przepisy przejściowe

Zmiany w polityce rachunkowości wynikające z implementacji MSSF 9, z wyjątkiem opisanych powyżej zmian w zakresie rachunkowości zabezpieczeń, zostały zastosowane przez Grupę retrospektywnie.

W zakresie klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych (z uwzględnieniem utraty wartości) Grupa skorzystała z przewidzianego w przepisach zwolnienia i nie dokonała przekształcenia danych dotyczących wcześniejszych okresów sprawozdawczych, nadal stosując wobec nich wymagania wynikające z MSR 39.

Wprowadzenie standardu nie wpłynęło na wartość kapitałów własnych Grupy na moment pierwotnego zastosowania jego zapisów, tj. 1 stycznia 2018 r.

6. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Poza zmianami wynikającymi z zastosowania MSSF 15 oraz MSSF 9 (patrz również nota 5), które odpowiednio wyróżniono, zasady (polityka) rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przez wszystkie jednostki należące do Grupy.

Dodatkowo niektóre dane porównawcze zostały przekształcone dla uzyskania zgodności z prezentacją bieżącego okresu (patrz nota 6.24).

6.1. Zasady konsolidacji

6.1.1. Jednostki zależne

Jednostkami zależnymi są jednostki kontrolowane przez Spółkę. Kontrola ma miejsce wtedy, gdy Spółka z tytułu swojego zaangażowania w jednostkę zależną podlega ekspozycji na zmieniający się poziom zwrotu z inwestycji, lub gdy ma prawa do zmieniającego się poziomu zwrotu z inwestycji, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tego zwrotu poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych uwzględniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym począwszy od dnia uzyskania nad nimi kontroli aż do momentu jej wygaśnięcia.

6.1.2. Udziały niekontrolujące

W swoim skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupa przedstawia udziały niekontrolujące w kapitale własnym oddzielnie od kapitału własnego właścicieli Jednostki Dominującej.

Zmiany w udziale własnościowym Grupy w jednostce zależnej, które nie skutkują utratą przez Jednostkę Dominującą kontroli nad jednostką zależną, stanowią transakcje kapitałowe.

6.1.3. Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia

Jednostki stowarzyszone są to jednostki gospodarcze, na których politykę operacyjną i finansową Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz ich nie kontroluje bądź współkontroluje. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera udział Grupy w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności, od momentu uzyskania znaczącego wpływu do momentu jego wygaśnięcia. W przypadku, gdy udział Grupy w stratach przewyższa wartość udziałów w jednostce stowarzyszonej, wartość bilansowa jest zredukowana do zera. Wówczas ujmowanie wszelkich dodatkowych strat jest zaniechane, za wyjątkiem strat wynikających z przyjęcia na siebie przez Grupę prawnych lub zwyczajowych obowiązków lub z faktu dokonania płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej lub współzależnej.

Wspólne przedsięwzięcie to ustalenie umowne, na mocy którego dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą współkontroli. Współkontrola jest to określony w umowie podział kontroli nad działalnością gospodarczą, który występuje tylko wówczas, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne dotyczące tej działalności wymagają jednomyślnej zgody stron sprawujących współkontrolę. Grupa nie posiadała inwestycji we wspólnych przedsięwzięciach w żadnym z okresów sprawozdawczych objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym.

6.1.4. Korekty konsolidacyjne

Salda rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy, transakcje zawierane w obrębie Grupy oraz wszelkie wynikające stąd niezrealizowane zyski lub straty, a także przychody oraz koszty Grupy są eliminowane w trakcie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Niezrealizowane zyski wynikające z transakcji z jednostkami stowarzyszonymi są wyłączone ze skonsolidowanego sprawozdania proporcjonalnie do wysokości udziału Grupy w tych jednostkach. Niezrealizowane straty są wyłączone ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego na tej samej zasadzie co niezrealizowane zyski, ale wyłącznie w przypadku, gdy nie występują przesłanki wskazujące na utratę wartości.

6.2. Waluty obce

6.2.1. Transakcje w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach obcych w dniu dokonania transakcji ujmowane są w złotych przy zastosowaniu średniego kursu NBP dla danej waluty z dnia zawarcia transakcji. Pozycje pieniężne aktywów i pasywów w walucie obcej są przeliczane na dzień bilansowy według średniego kursu NBP dla danej waluty obowiązującego na ten dzień. Różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji w walutach obcych oraz wyceny bilansowej aktywów i pasywów pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Niepieniężne pozycje aktywów i zobowiązań wyceniane według kursu historycznego w walucie obcej są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu dokonania transakcji. Niepieniężne pozycje bilansowe wyrażone w walucie obcej wyceniane według wartości godziwej są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na dzień szacowania wartości godziwej.

6.2.2. Przeliczanie jednostek działających za granicą

Aktywa i zobowiązania jednostek działających za granicą, włączając wartość firmy i korekty dotyczące wartości godziwej dokonywane przy konsolidacji, są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego.

Przychody i koszty jednostek działających za granicą, wyłączając jednostki działające za granicą w warunkach hiperinflacji, są przeliczane według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca okresu obrotowego. Przychody i koszty jednostek działających za granicą w warunkach hiperinflacji są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na dzień bilansowy. Różnice kursowe powstałe przy przeliczeniu są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego tj. „Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą”. W sytuacji, gdy kontrola lub znaczący wpływ nad jednostką działającą za granicą zostaje utracona, skumulowana wartość różnic kursowych z przeliczenia jest przeklasyfikowywana do zysku lub straty bieżącego okresu.

Przed przeliczeniem sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą w warunkach hiperinflacji, sprawozdanie finansowe, w tym dane porównywalne, są przekształcane w celu ujęcia zmian siły nabywczej waluty hiperinflacyjnej. Przekształcenie to jest dokonywane na podstawie odpowiednich wskaźników wzrostu cen na dzień bilansowy.

6.3. Umowy na usługi koncesjonowane

Jako umowy na usługi koncesjonowane (zgodnie z KIMSF 12 *Umowy na usługi koncesjonowane*) Grupa traktuje publiczno-prywatne umowy, jeżeli:

- koncesjodawca kontroluje lub reguluje, jakie usługi Grupa musi świadczyć z wykorzystaniem danej infrastruktury, na rzecz kogo musi świadczyć te usługi i po jakiej cenie; oraz
- koncesjodawca kontroluje – poprzez prawo własności, prawo do czerpania korzyści lub w inny sposób - znaczące wartości rezydualne infrastruktury na koniec okresu obowiązywania umowy.

Umowy takie obejmują zarówno infrastrukturę zbudowaną przez Grupę lub pozyskaną przez nią od strony trzeciej na potrzeby umowy na usługi, jak i infrastrukturę, którą koncesjodawca udostępnia Grupie na potrzeby umowy na usługi.

Infrastruktura ta nie jest ujmowana jako rzeczowe aktywa trwałe Grupy, ponieważ umowa na usługi nie przenosi na Grupę prawa do kontrolowania użytkowania infrastruktury wykorzystywanej do świadczenia usług użyteczności publicznej. Grupa ma dostęp do eksploatacji infrastruktury w celu świadczenia usługi użyteczności publicznej w imieniu koncesjodawcy zgodnie z warunkami określonymi w kontrakcie.

Zgodnie z warunkami umów na usługi koncesjonowane Grupa działa w charakterze dostawcy usług. Grupa buduje lub modernizuje infrastrukturę (usługi budowlane lub modernizacyjne – przychód rozpoznawany jest zgodnie z zasadami rachunkowości w zakresie ujmowania przychodów z usług budowlanych) wykorzystywaną do świadczenia usług użyteczności publicznej oraz eksploatuje i utrzymuje tę infrastrukturę (usługi eksploatacji - przychód rozpoznawany jest zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 6.19.1) przez określony okres.

Jeżeli Grupa świadczy usługi budowlane lub modernizacyjne wynagrodzenie otrzymywane przez Grupę lub jej należne ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa. Wynagrodzenie to może być ujęte jako:

- składnik aktywów finansowych: Grupa ujmuje składnik aktywów finansowych w zakresie, w jakim posiada ona bezwarunkowe prawo umowne do otrzymywania za usługi budowlane środków pieniężnych lub innych aktywów finansowych od lub na polecenie koncesjodawcy;
- wartość niematerialna: Grupa ujmuje wartość niematerialną w zakresie, w jakim otrzymuje ona prawo (licencję) do nakładania opłat na użytkowników danej usługi użyteczności publicznej. Prawo do nakładania opłat na użytkowników usługi użyteczności publicznej nie stanowi bezwarunkowego prawa do uzyskiwania środków pieniężnych, ponieważ kwoty takie są uzależnione od intensywności świadczenia danej usługi. W przypadku modelu wartości niematerialnej prawa Grupy są rozpoznawane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako koncesyjne wartości niematerialne w wartości godziwej usług budowlanych lub modernizacyjnych. Koncesyjne wartości niematerialne są amortyzowane przez okres koncesji, od momentu rozpoczęcia świadczenia usług użyteczności publicznej.

Jeżeli Grupa uzyskuje zapłatę za usługi budowlane częściowo w formie składnika aktywów finansowych, a częściowo w formie wartości niematerialnej, konieczne jest, aby każdą składową wynagrodzenia Grupy rozliczyć oddzielnie. Wynagrodzenie otrzymane lub należne z tytułu obu składowych ujmuje się początkowo według wartości godziwej otrzymanego lub należnego wynagrodzenia.

Na Grupie mogą spoczywać zobowiązania umowne, które musi spełnić jako warunek otrzymanej licencji, a) aby utrzymywała infrastrukturę na określonym poziomie sprawności lub b) aby przywróciła infrastrukturę do określonego stanu przed przekazaniem jej na rzecz koncesjodawcy na koniec okresu obowiązywania umowy na usługi. Zobowiązania umowne, aby utrzymać lub przywrócić stan infrastruktury, z wyłączeniem elementu modernizacyjnego są ujmowane i wyceniane według jak najdokładniejszych szacunków wydatków, które byłyby konieczne do rozliczenia danego zobowiązania na dzień zamknięcia sprawozdania z sytuacji finansowej.

Jeżeli Grupa jest na mocy umowy koncesyjnej zobowiązana do poniesienia w okresie koncesji wydatków inwestycyjnych związanych z wymianą, modernizacją infrastruktury niezależnie od tego w jakim stopniu społeczeństwo będzie z niej korzystać w okresie koncesji, takie wydatki inwestycyjne, powinny zostać zaliczone do wartości początkowej koncesyjnej wartości niematerialnej. Biorąc pod uwagę, że wydatki te nie są uzależnione od stopnia wykorzystania infrastruktury, Grupa powinna utworzyć na ten tytuł rezerwę (w korespondencji z ww. wartością niematerialną), jako wartość bieżącą szacowanych przyszłych wydatków inwestycyjnych związanych z realizacją przyjętego zobowiązania. Rezerwa powinna zostać ujęta na moment przyjęcia na siebie zobowiązania.

Umowa Koncesyjna – Autostrada A-4 Katowice-Kraków

Umowa Koncesyjna, której stroną jest Stalexport Autostrada Małopolska S.A., spełnia przesłanki zastosowania modelu wartości niematerialnej.

Grupa rozpoznała wartość niematerialną jako wynagrodzenie za dostosowanie autostrady do wymogów autostrady płatnej (Etap I) oraz za roboty budowlane (modernizacje), które zgodnie z Umową Koncesyjną mają zostać wykonane w terminach późniejszych (Etap II). Wartość początkowa elementu wartości niematerialnej rozpoznanej w odniesieniu do kosztów Etapu I, została określona na poziomie rzeczywistych wydatków inwestycyjnych w związku z nim poniesionych (z uwzględnieniem kosztów finansowania zewnętrznego), a wartość początkowa elementu wartości niematerialnej rozpoznanej w odniesieniu do przewidywanych wydatków inwestycyjnych Etapu II została określona jako wartość bieżąca tych przyszłych wydatków na dzień ujęcia po raz pierwszy (bez uwzględnienia kosztów finansowania zewnętrznego).

Element wartości niematerialnej związany ze zobowiązaniami poniesienia wydatków Etapu II został ujęty w korespondencji z rezerwą utworzoną na ten cel. Wartość bieżącą wydatków określono poprzez zdyskontowanie ich przewidywanej wartości nominalnej za pomocą długoterminowej stopy wolnej od ryzyka, którą Grupa określiła w oparciu o historyczną i bieżącą rentowność długoterminowych obligacji skarbowych.

Wszelkie zmiany szacunkowych wartości rezerwy wynikające ze:

- zmian stóp procentowych;
- zmian harmonogramu prac budowlanych;
- zmian przewidywanych wydatków inwestycyjnych;

znajdują odzwierciedlenie w wycenie wartości niematerialnej. Ich wpływ na skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów jest uwzględniany prospektywnie poprzez ujęcie w okresie, w którym zmiana nastąpiła oraz w okresach przyszłych, jeśli zmiana ta dotyczy również tych okresów.

Odwroćcie dyskonta rezerwy jest ujmowane jako koszt finansowy okresu.

Koncesyjne wartości niematerialne obejmują także składnik przekwalifikowany z rzeczowych aktywów trwałych, którego wartość początkową określono jak wartość bieżącą zdyskontowanych Płatności z tytułu Koncesji na moment ich rozpoznania.

Zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 6.4 rozpoznana wartość niematerialna o określonym okresie użytkowania podlega amortyzacji w przewidywanym okresie użytkowania.

Koncesyjna wartość niematerialna jest amortyzowana w okresie od rozpoczęcia poboru opłat za korzystanie z infrastruktury (2000 rok), aż do końca obowiązywania Umowy Koncesyjnej (2027 rok).

Grupa zastosowała metodę amortyzacji najlepiej w jej przekonaniu odzwierciedlającą sposób konsumowania przyszłych korzyści ekonomicznych osiągniętych z wartości niematerialnej, a mianowicie metodę naturalną, dla zdefiniowania której podstawą stał się prognozowany średnioroczny przyrost ruchu na objętym koncesją odcinku autostrady w trakcie okresu jej obowiązywania.

Płatności na rzecz Skarbu Państwa

W 2018 r. Koncesjonariusz dokonał pierwszej Płatności na rzecz Skarbu Państwa.

Biorąc pod uwagę, że Płatności na rzecz Skarbu Państwa nie są wnoszone za prawo do odrębnych od usług koncesjonowanych dóbr lub usług lub za odrębne od infrastruktury w zakresie KIMSF 12 prawo do używania aktywa, które jest leasingiem, a także fakt spełniania przez Umowę Koncesyjną przesłanek do zastosowania modelu wartości niematerialnej wg KIMSF 12, Grupa ujmuje ww. płatności zgodnie z MSR 38 *Wartości niematerialne*, traktując je jako zmienne wynagrodzenie za nabycie wartości niematerialnej.

Kwestia ujmowania zmiennego wynagrodzenia za nabycie wartości niematerialnej nie jest w chwili obecnej jednoznacznie/specyficznie uregulowana przez MSSF, w konsekwencji Grupa, zgodnie z zapisami MSR 8 *Zasady*

(polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów, określiła w tym zakresie zasadę rachunkowości wykorzystując analogię do innych standardów, tj. MSR 17/MSSF 16.

Jako że płatności zmienne za nabycie wartości niematerialnej są w swojej naturze zbliżone do czynszu warunkowego oraz zmiennych opłat leasingowych (niezależnych od indeksu lub stawki) definiowanych odpowiednio przez MSR 17 oraz zastępujący go z dniem 1 stycznia 2019 r. MSSF 16, zdaniem Grupy zasadnym jest zastosowanie jednolitej zasady rachunkowości przewidzianej w tych standardach dla ww. kategorii opłat również dla ujęcia Płatności na rzecz Skarbu Państwa.

W konsekwencji Grupa ujmuje Płatności na rzecz Skarbu Państwa w zysku lub stracie okresu, w którym zostają spełnione kryteria do dokonania rzeczowej płatności, zgodnie z postanowieniami Umowy Koncesyjnej oraz Konsorcjalnej Umowy Kredytowej (patrz nota 4), w ramach pozycji koszty ogólnego zarządu sprawozdania z całkowitych dochodów. Za moment spełnienia kryteriów powodujących powstanie obowiązku zapłaty (ujęcia zobowiązania) uznaje się tzw. dzień kalkulacji, czyli dzień na który dokonywana jest ocena spełnienia ww. kryteriów oraz określenie kwoty dostępnej do wypłaty w okresie do następnego dnia kalkulacji. Dzień kalkulacji to odpowiednio 31 marca oraz 30 września.

6.4. Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne wykazywane są w oparciu o cenę ich nabycia, pomniejszoną o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości (patrz nota 6.13.2).

Nakłady poniesione w terminie późniejszym

Późniejsze wydatki na składniki istniejących pozostałych wartości niematerialnych podlegają aktywowaniu tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem. Pozostałe nakłady są ujmowane jako koszty w momencie poniesienia.

Amortyzacja pozostałych wartości niematerialnych

Pozostałe wartości niematerialne amortyzowane są metodą liniową biorąc pod uwagę okres ich użytkowania, chyba że nie jest on określony. Szacunkowy okres użytkowania jest następujący:

- prawa autorskie do 5 lat
- oprogramowanie komputerowe do 5 lat
- licencje 2-5 lat

W przypadku wartości niematerialnych związanych z Umową Koncesyjną innych niż opisane w nocie 6.3, jeżeli przewidywany okres ich użytkowania wykracza poza okres koncesyjny, wówczas okres amortyzacji jest ograniczony do końca okresu koncesyjnego.

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych pozostałych wartości niematerialnych jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i w uzasadnionych przypadkach korygowana.

6.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Składniki rzeczowych aktywów trwałych ujmuje się w księgach według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości (patrz nota 6.13.2).

Cena nabycia obejmuje cenę zakupu składnika majątku oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku i składowania. Rabaty, opusty oraz inne podobne zmniejszenia i odzyski zmniejszają cenę nabycia składnika aktywów. Koszt wytworzenia składnika środków trwałych oraz środków trwałych w budowie obejmuje ogół kosztów poniesionych przez jednostkę w okresie jego budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia do dnia przyjęcia takiego składnika majątkowego do używania (lub do końca okresu

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

sprawozdawczego, jeśli składnik nie został jeszcze oddany do użytkowania). Koszt wytworzenia obejmuje również w przypadkach, gdy jest to wymagane, wstępny szacunek kosztów demontażu i usunięcia składników rzeczowych aktywów trwałych oraz przywrócenia do stanu pierwotnego.

Koszty finansowania zewnętrznego rzeczowych aktywów trwałych, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, tj. takiego, który wymaga znacznego czasu, aby przygotować go do zamierzonego (zgodnego z przeznaczeniem) użytkowania lub sprzedaży, podlegają aktywacji w ramach ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Kosztami finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów są te koszty, których można by było uniknąć, gdyby nie zostały poniesione nakłady na dostosowywany składnik aktywów. Aktywowanie kosztów finansowania zewnętrznego rozpoczyna się z dniem poniesienia nakładów na dostosowywany składnik aktywów, poniesienia kosztów finansowania zewnętrznego oraz podjęcia działań niezbędnych do przygotowania aktywów do zamierzonego (zgodnego z przeznaczeniem) użytkowania lub sprzedaży i trwa aż do chwili zakończenia wszystkich niezbędnych działań do przygotowania dostosowywanego składnika aktywów do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

W przypadku, gdy określony składnik rzeczowych aktywów trwałych składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako odrębne składniki aktywów.

Zysk lub stratę ze zbycia składnika rzeczowych aktywów określa się na podstawie porównania przychodów ze zbycia z wartością bilansową zbytych aktywów i ujmuje się je w kwocie netto w zysku lub stracie bieżącego okresu w pozycji pozostałe przychody lub pozostałe koszty operacyjne.

Przeklasyfikowanie do nieruchomości inwestycyjnych

W przypadku zaprzestania wykorzystania nieruchomości na własne potrzeby i przeznaczenia jej na cele inwestycyjne, nieruchomość zostaje przeklasyfikowana do nieruchomości inwestycyjnych.

Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Aktywowaniu podlegają poniesione w późniejszym okresie koszty wymienianych części składnika rzeczowych aktywów trwałych, które można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie korzyści ekonomiczne związane z wymienianymi składnikami rzeczowych aktywów trwałych. Nakłady ponoszone w związku z bieżącym utrzymaniem składników rzeczowych aktywów trwałych są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie poniesienia.

Amortyzacja

Składniki rzeczowych aktywów trwałych, względnie ich istotne i odrębne części składowe, amortyzowane są metodą liniową przez przewidywany okres użytkowania przy uwzględnieniu przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości środka trwałego (wartości rezydualnej). Grunty nie są amortyzowane.

Grupa przyjęła poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii rzeczowych aktywów trwałych:

- budynki i budowle 5-40 lat
- maszyny i urządzenia 3-15 lat
- środki transportu 3-10 lat
- inne środki trwałe 1-10 lat

W przypadku rzeczowych aktywów trwałych związanych z Umową Koncesyjną, jeżeli przewidywany okres ich użytkowania wykracza poza okres koncesyjny, wówczas okres amortyzacji jest ograniczony do końca okresu koncesyjnego.

Poprawność przyjętych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych środków trwałych (o ile nie jest nieznaczną) jest przez Grupę corocznie weryfikowana.

6.6. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są utrzymywane w celu uzyskania przychodów z tytułu najmu, z tytułu wzrostu ich wartości lub z obu tych przyczyn równocześnie. Nieruchomości inwestycyjne wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości (patrz nota 6.13.2).

Nieruchomości inwestycyjne są amortyzowane metodą liniową przez okres użytkowania przy uwzględnieniu przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości nieruchomości inwestycyjnej.

Grupa przyjęła 40-letni okres użytkowania dla części budynku biurowego klasyfikowanej jako nieruchomość inwestycyjna. Biorąc po uwagę, że ww. budynek oraz jego części składowe tylko w nieznaczonej części są wykorzystywane w czynnościach administracyjnych, wszystkie te aktywa są traktowane w całości jako nieruchomość inwestycyjna.

6.7. Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu

Umowy leasingowe, w ramach których Grupa ponosi zasadniczo całość ryzyka oraz czerpie zasadniczo wszystkie korzyści wynikające z posiadania składników rzeczowych aktywów trwałych, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego.

Aktywa nabyte w drodze leasingu finansowego są wykazywane początkowo w wartości godziwej lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa, a następnie pomniejszane o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości (patrz nota 6.13.2). Używane na podstawie leasingu finansowego składniki rzeczowych aktywów trwałych podlegają amortyzacji według zasad stosowanych dla własnych środków trwałych. Jeżeli brak jest pewności, że po zakończeniu umowy leasingu Grupa otrzyma prawo własności, aktywa te są amortyzowane w okresie krótszym spośród okresu leasingu i okresu ekonomicznej użyteczności.

Minimalne płatności leasingowe z tytułu leasingu finansowego są rozdzielane na część stanowiącą koszt finansowania oraz część zmniejszającą zobowiązanie. Koszty finansowe rozlicza się w taki sposób na poszczególne okresy objęte okresem leasingu, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania.

Umowy leasingowe niebędące umowami leasingu finansowego są traktowane jak leasing operacyjny.

Płatności z tytułu zawartych przez Grupę umów leasingu operacyjnego ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu liniowo przez okres trwania leasingu. Otrzymane specjalne oferty promocyjne ujmowane są jako integralna część całkowitych kosztów leasingu przez okres leasingu.

6.8. Wieczyste użytkowanie gruntów

Grupa ujmuje prawa wieczystego użytkowania gruntów jako umowy leasingu operacyjnego. Płatności dokonane w celu nabycia wieczystego użytkowania gruntów ujmowane są jako przedpłaty z tytułu wieczystego użytkowania gruntów i rozliczane w okresie użytkowania gruntów w ramach zysku lub straty bieżącego okresu.

6.9. Zapasy

Składniki zapasów wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, nie wyższych od możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Cenę nabycia lub koszt wytworzenia pozostałych zapasów ustala się metodą pierwsze weszło, pierwsze wyszło. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu powiększoną o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzenia do obrotu.

6.10. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (lub aktywa i zobowiązania stanowiące grupę przeznaczoną do zbycia), co do których zakładane jest, że wypracują one korzyści dla jednostki w wyniku sprzedaży, a nie w wyniku długotrwałego użytkowania, są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży. Bezpośrednio przed przeklasyfikowaniem do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, aktywa te (lub składniki grupy przeznaczonej do zbycia) wyceniane są zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy. Następnie na dzień początkowej klasyfikacji jako przeznaczone do sprzedaży, aktywa trwałe lub grupa przeznaczona do zbycia są ujmowane według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

6.11. Instrumenty finansowe inne niż instrumenty pochodne

6.11.1. Ujmowanie oraz początkowa wycena

Grupa ujmuje składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się związana postanowieniami umowy instrumentu.

Z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, które nie mają istotnego komponentu finansowania, w momencie początkowego ujęcia Grupa wycenia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w jego wartości godziwej, którą w przypadku aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się lub pomniejsza o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji tych aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych.

Należności z tytułu dostaw i usług, które nie mają istotnego komponentu finansowania w momencie początkowego ujęcia wyceniane są po cenie transakcyjnej.

6.11.2. Klasyfikacja i wycena po początkowym ujęciu

Aktywa finansowe – polityka rachunkowości stosowana począwszy od dnia 1 stycznia 2018 r. (MSSF 9)

Grupa w momencie początkowego ujęcia klasyfikuje składnik aktywów finansowych jako wyceniany po początkowym ujęciu w zamortyzowanym koszcie albo w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (inwestycje w instrumenty dłużne oraz inwestycje w instrumenty kapitałowe) bądź w wartości godziwej przez wynik finansowy na podstawie:

- a) modelu biznesowego Grupy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, oraz
- b) charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki a aktywa te nie są zakwalifikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy:

- (i) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy;
- (ii) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Zysk lub stratę na wycenianym w zamortyzowanym koszcie składniku aktywów finansowych, który nie jest częścią powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w wyniku finansowym, gdy zaprzestano ujmowania tego składnika, poprzez amortyzację lub w celu ujęcia zysków lub strat z tytułu utraty wartości.

Wszelkie dodatnie i ujemne różnice kursowe z tytułu aktywów pieniężnych ujmowane są w wyniku finansowym.

Inwestycje w instrumenty dłużne są wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki a aktywa te nie są zakwalifikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy:

- (i) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz
- (ii) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Zysk lub stratę na składniku aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w innych całkowitych dochodach, z wyjątkiem zysku lub straty z tytułu utraty wartości oraz zysków lub strat z tytułu różnic kursowych, do momentu zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych lub jego przeklasyfikowania. Jeśli zaprzestano ujmowania składnika aktywów finansowych, skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach zostają przeklasyfikowane z pozycji kapitał własny do wyniku finansowego w formie korekty wynikającej z przeklasyfikowania. Odsetki obliczone w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej, zyski lub straty z tytułu utraty wartości oraz zyski lub strat z tytułu różnic kursowych, ujmuje się w wyniku finansowym.

Zgodnie z opcją przewidzianą w MSSF 9, inwestycje w instrumenty kapitałowe, które nie są przeznaczone do obrotu, są wyceniane przez Grupę w wartości godziwej (przy czym w określonych przypadkach cena nabycia może być jej najlepszym szacunkiem), której zmiany ujmowane będą w innych całkowitych dochodach (bez możliwości późniejszego przeniesienia do zysku lub straty bieżącego okresu). Dywidendy z takich inwestycji są ujmowane w wyniku finansowym, chyba że dywidendy te w oczywisty sposób stanowią odzyskanie części kosztów inwestycji.

Aktywa finansowe niezaklasyfikowane jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie albo w wartości godziwej przez inne całkowite dochody wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zysk lub stratę na składniku aktywów finansowych ujmuje się w wyniku finansowym (z uwzględnieniem odsetek i przychodów z tytułu dywidend).

Aktywa finansowe – polityka rachunkowości stosowana przed dniem 1 stycznia 2018 r. (MSR 39)

Grupa klasyfikuje aktywa finansowe wg następujących kategorii: aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, pożyczki i należności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Jeśli Grupa ma zamiar i możliwość utrzymywania dłużnych papierów wartościowych do terminu wymagalności, zostają one zaklasyfikowane do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Wycena aktywów finansowych w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe są klasyfikowane jako inwestycje wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli są przeznaczone do obrotu lub zostały wyznaczone jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu. Aktywa finansowe są zaliczane do wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli Grupa aktywnie zarządza takimi inwestycjami i podejmuje decyzje odnośnie kupna i sprzedaży na podstawie ich wartości godziwej. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się według wartości godziwej, której zmiany ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi, o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku. Wycena pożyczek i należności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmują inne niż pochodne aktywa finansowe wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niesklasyfikowane do żadnej z poprzednich kategorii.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są po początkowym ujęciu wyceniane według wartości godziwej, biorąc pod uwagę ich wartość rynkową na dzień bilansowy. Jeżeli dane aktywo finansowe nie jest notowane na giełdzie papierów wartościowych oraz, gdy nie ma żadnych alternatywnych sposobów weryfikacji jego wartości godziwej, to aktywa takie wycenia się po cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Zyski i straty, za wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, ujmuje się w innych całkowitych dochodach pod warunkiem, iż możliwe jest ustalenie ich wartości godziwej w oparciu o rynek regulowany, bądź też w inny, wiarygodny sposób. Odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznaje się bezpośrednio w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Zobowiązania finansowe

Grupa klasyfikuje zobowiązania finansowe jako wyceniane po początkowym ujęciu w zamortyzowanym koszcie lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy jeżeli spełniają definicję przeznaczonych do obrotu, są instrumentami pochodnymi lub w momencie początkowego ujęcia zostają wyznaczone jako wyceniane w ten sposób.

Zysk lub stratę na wycenianym w zamortyzowanym koszcie zobowiązaniu finansowym, które nie jest częścią powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w wyniku finansowym, gdy zaprzestano ujmowania danego zobowiązania finansowego oraz poprzez amortyzację. Zysk lub stratę na zobowiązaniu finansowym wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy, z uwzględnieniem kosztów odsetek, ujmuje się w wyniku finansowym. Wszelkie różnice kursowe z tytułu zobowiązań pieniężnych ujmowane są w wyniku finansowym.

6.11.3. Zaprzestanie ujmowania

Grupa zaprzestaje ujmowania składnika aktywów finansowych gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub przenosi składnik aktywów finansowych w transakcji w której Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych lub Grupa nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych i nie zachowała kontroli nad składnikiem aktywów finansowych.

Różnicę pomiędzy wartością bilansową aktywa finansowego w momencie zaprzestania jego ujmowania oraz otrzymaną zapłatą (z uwzględnieniem nowo powstałego składnika aktywów pomniejszonego o wszelkie nowo powstałe zobowiązania) ujmuje się w wyniku finansowym.

Grupa zaprzestaje ujmowania zobowiązania finansowego (lub jego części) gdy zobowiązanie przestało istnieć – to znaczy wtedy, gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaś. Znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego lub jego części (niezależnie od tego, czy wynikają one z trudności finansowych dłużnika, czy też nie) ujmuje się jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego.

Różnicę pomiędzy wartością bilansową zobowiązania finansowego (lub części zobowiązania finansowego), które wygasło lub zostało przeniesione na inną stronę, a kwotą zapłaty, z uwzględnieniem wszystkich przeniesionych aktywów niebędących środkami pieniężnymi lub przyjętych zobowiązań, ujmuje się w wyniku finansowym.

6.11.4. Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się ze sobą i wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, wyłącznie jeśli Grupa posiada ważny prawnie tytuł do kompensaty określonych aktywów i zobowiązań finansowych i zamierza rozliczyć daną transakcję w wartości netto poddanych kompensacie składników aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza jednocześnie podlegające kompensacie aktywa finansowe zrealizować, a zobowiązania finansowe wykonać.

6.12. Pochodne instrumenty finansowe, w tym rachunkowość zabezpieczeń

Grupa wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe w celu zabezpieczenia swojej ekspozycji na zmienność przepływów pieniężnych, związanej z ryzykiem zmiany stóp procentowych.

Polityka rachunkowości stosowana począwszy od dnia 1 stycznia 2018 r. (MSSF 9)

Grupa wycenia pochodne instrumenty finansowe w wartości godziwej.

Pozycją zabezpieczaną może być ujęty składnik aktywów lub zobowiązanie, nieujęte uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie, planowana transakcja lub inwestycja netto w jednostce zagranicznej. Jeżeli pozycja zabezpieczana jest planowaną transakcją, transakcja ta musi być wysoce prawdopodobna. Musi być możliwa wiarygodna wycena pozycji zabezpieczanej. Grupa może wyznaczyć całą pozycję lub komponent pozycji jako pozycję zabezpieczaną w powiązaniu zabezpieczającym.

W momencie początkowego wyznaczenia pozycji zabezpieczającej Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie pomiędzy kwalifikującym się instrumentem zabezpieczającym a kwalifikującą się pozycją zabezpieczaną. Dokumentacja ta obejmuje cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanawiania zabezpieczenia, jak również określenie instrumentu zabezpieczającego, pozycji zabezpieczanej, charakteru zabezpieczanego ryzyka oraz sposobu, w jaki jednostka będzie oceniać, czy powiązanie zabezpieczające spełnia wymogi efektywności zabezpieczenia. Powiązanie zabezpieczające kwalifikuje się do rachunkowości zabezpieczeń tylko wtedy, jeżeli po wypełnieniu powyższego przez Grupę, spełnia ono następujące wymogi efektywności zabezpieczenia: (i) między pozycją zabezpieczaną a instrumentem zabezpieczającym istnieje powiązanie ekonomiczne; (ii) ryzyko kredytowe nie ma przeważającego wpływu na zmiany wartości wynikające ze ww. powiązania ekonomicznego; (iii) wskaźnik zabezpieczenia powiązania zabezpieczającego jest taki sam jak wskaźnik wynikający z wielkości pozycji zabezpieczanej, którą Grupa faktycznie zabezpiecza, oraz wielkości instrumentu zabezpieczającego, którą Grupa faktycznie stosuje do zabezpieczenia tejże wielkości pozycji zabezpieczanej.

Jeżeli powiązania zabezpieczające przestaje spełniać kryteria kwalifikacyjne lub instrument zabezpieczający wygasza lub zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, Grupa przestaje stosować prospektywnie rachunkowość zabezpieczeń. Zaprzestanie stosowania rachunkowości zabezpieczeń może wpływać na całość powiązania zabezpieczającego albo jedynie na jego część (w którym to przypadku rachunkowość zabezpieczeń stosuje się nadal dla pozostałej części powiązania zabezpieczającego).

Dopóki zabezpieczenie przepływów pieniężnych spełnia kryteria kwalifikacyjne, efektywna część zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, ujmowana jest w innych całkowitych dochodach oraz w oddzielnym składniku kapitału własnego związanego z pozycją zabezpieczaną (kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń). Efektywna część zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego jest ograniczona wysokością skumulowanej od momentu ustanowienia zabezpieczenia zmiany wartości godziwej

(wartości bieżącej) pozycji zabezpieczanej. Nieefektywna część zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, ujmowana jest w wyniku finansowym.

W przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, w efekcie których nie następuje ujęcie składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, kwota skumulowana w ramach kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń zostaje przeklasyfikowana do wyniku finansowego w tym samym okresie lub okresach, w których zabezpieczane oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wpływają na wynik finansowy (na przykład w okresach, w których ujmowane są dochody z tytułu odsetek lub wydatki z tytułu odsetek bądź gdy następuje planowana sprzedaż).

Polityka rachunkowości stosowana przed dniem 1 stycznia 2018 r. (MSR 39)

W momencie początkowego wyznaczenia pozycji zabezpieczającej Grupa formalnie dokumentuje powiązanie pomiędzy instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną. Dokumentacja ta obejmuje cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanawiania zabezpieczenia, jak również metody, jakie zostaną użyte przez Grupę do oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego.

Grupa ocenia, zarówno w momencie ustanowienia zabezpieczenia, jak i na bieżąco w okresie późniejszym, czy uzasadnione pozostaje oczekiwanie, iż instrumenty zabezpieczające pozostają „wysoce efektywne” w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych poszczególnych pozycji zabezpieczanych podczas całego okresu, na który zabezpieczenie zostało ustanowione, a także czy rzeczywisty poziom każdego zabezpieczenia mieści się w przedziale 80-125%. Zabezpieczenia przepływów pieniężnych przyszłych transakcji stosuje się dla przyszłych, wysoce prawdopodobnych transakcji, obarczonych ryzykiem zmian przepływów pieniężnych, których skutki zostałyby rozpoznane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Pochodne instrumenty finansowe są ujmowane początkowo w wartości godziwej; przynależne koszty transakcji są ujmowane w momencie poniesienia w zysku lub stracie bieżącego okresu. Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia pochodne instrumenty finansowe w wartości godziwej, zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmuje się w podany poniżej sposób.

Jeśli pochodny instrument finansowy jest wyznaczony jako zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych dotyczących określonego ryzyka związanego z rozpoznaniem składnikiem aktywów, z rozpoznaniem zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, która mogłaby wpłynąć na zysk lub stratę bieżącego okresu, część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach i prezentuje, jako osobną pozycję z tytułu zabezpieczenia, w kapitale własnym. Nieefektywną część zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego ujmuje się natychmiast w zysku lub stracie bieżącego okresu.

6.13. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów

6.13.1. Aktywa finansowe

Polityka rachunkowości stosowana począwszy od dnia 1 stycznia 2018 r. (MSSF 9)

Oczekiwane straty kredytowe to ważony prawdopodobieństwem szacunek strat kredytowych (tj. bieżącej wartości wszystkich niedoborów środków pieniężnych) w całym oczekiwanym okresie życia instrumentu finansowego. Niedobór środków pieniężnych jest to różnica między przepływami pieniężnymi należnymi jednostce zgodnie z umową a przepływami pieniężnymi, które jednostka spodziewa się otrzymać. Ponieważ oczekiwane straty kredytowe uwzględniają kwotę i terminy płatności, strata kredytowa powstaje nawet wtedy, gdy Grupa spodziewa się otrzymać całą płatność, lecz ma to miejsce później niż przewidziano w umowie.

Grupa ujmuje odpisy na oczekiwane straty kredytowe w odniesieniu do:

- aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu;
- instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody;
- składników aktywów z tytułu umów (MSSF 15).

Grupa ujmuje odpis na oczekiwane straty w kwocie równej:

- oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, lub
- 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym, jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia.

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, aktywów z tytułu umów Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia.

Określając czy ryzyko kredytowe znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, a także na potrzeby oszacowania oczekiwanych strat kredytowych, Grupa uwzględnia adekwatne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań. Obejmuje to zarówno informacje ilościowe jak i jakościowe, oparte zarówno na doświadczeniach Grupy jak i na ocenie ryzyka kredytowego uwzględniającego informacje dotyczące przyszłości.

Grupa zakłada, że ryzyko kredytowe związane ze składnikiem aktywów finansowych znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, gdy płatności z tytułu umowy są przeterminowane o ponad 30 dni.

Przy ustalaniu, czy ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło, Grupa uwzględniała zmianę ryzyka niewykonania zobowiązania, jaka nastąpiła od momentu początkowego ujęcia. Według Grupy do niewykonania zobowiązania dochodzi gdy: i) nie oczekuje się że dłużnik spłaci swoje zobowiązanie wobec Grupy w pełni, bez wykorzystania przez Grupę posiadanego zabezpieczenia (o ile istnieje), lub ii) składnik aktywów finansowych jest przeterminowany o 90 dni.

Maksymalny okres, który należy brać pod uwagę przy wycenie oczekiwanych strat kredytowych, to maksymalny okres trwania umowy (wliczając możliwość jej przedłużenia), podczas którego jednostka jest narażona na ryzyko kredytowe.

W odniesieniu do aktywów finansowych strata kredytowa jest bieżącą wartością różnicy (niedoboru środków) pomiędzy:

- przepływami pieniężnymi wynikającymi z umowy, należnymi Grupie na mocy umowy; oraz
- przepływami pieniężnymi, które Grupa spodziewa się otrzymać.

Oczekiwane straty kredytowe dyskontuje się na dzień sprawozdawczy, a nie na dzień oczekiwanego niewykonania zobowiązania ani inną datę, stosując efektywną stopę procentową ustaloną przy początkowym ujęciu lub jej przybliżenie.

Do celów wyceny oczekiwanych strat kredytowych oszacowanie oczekiwanych niedoborów środków pieniężnych musi odzwierciedlać przepływy pieniężne oczekiwane z tytułu zabezpieczenia i innych elementów powodujących korzystniejsze warunki kredytowania, które stanowią część warunków umowy i nie są odrębnie ujmowane przez Grupę. Oszacowanie oczekiwanych niedoborów środków pieniężnych związanych z zabezpieczonym instrumentem finansowym odzwierciedla kwotę i umiejscowienie w czasie przepływów pieniężnych oczekiwanych w wyniku egzekucji zabezpieczenia, pomniejszonych o koszty związane z pozyskaniem i sprzedażą zabezpieczenia, niezależnie od tego, czy dokonanie egzekucji jest prawdopodobne (tj. oszacowanie oczekiwanych przepływów pieniężnych uwzględnia prawdopodobieństwo egzekucji i przepływów pieniężnych, które by z niej wynikły). Wskutek tego w analizie tej należy uwzględnić wszelkie przepływy pieniężne oczekiwane w związku z realizacją zabezpieczenia po przewidzianym w umowie terminie jej wygaśnięcia.

Grupa w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług dokonała na dzień 31 grudnia 2018 r. oszacowania oczekiwanych strat kredytowych w oparciu o macierz rezerw, zdefiniowaną na podstawie danych historycznych dotyczących strat kredytowych.

Kwotę oczekiwanych strat kredytowych (lub kwotę odwrócenia strat), jaka jest wymagana, aby dostosować odpis na oczekiwane straty kredytowe na koniec okresu sprawozdawczego do kwoty wynikającej z przyjętych zasad, Grupa ujmuje w wyniku finansowym, jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości w ramach odrębnej pozycji skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy składnik aktywów finansowych wyceniany według zamortyzowanego kosztu jest dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. Składnik aktywów finansowych jest dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, jeżeli wystąpiło zdarzenie, jedno lub więcej, mające negatywny wpływ na szacowane przyszłe przepływy pieniężne związane z rzeczonym składnikiem aktywów finansowych.

Do dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych ze względu na ryzyko kredytowe zalicza się dające się zaobserwować dane na temat następujących zdarzeń:

- znacznych trudności finansowych emitenta lub pożyczkobiorcy;
- naruszenia umowy, takiego jak zdarzenie niewykonania zobowiązania lub niedokonanie płatności w terminie 90 dni;
- przyznania pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę, ze względów ekonomicznych lub umownych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia (udogodnień), którego w innym przypadku pożyczkodawca by nie udzielił;
- staje się prawdopodobne, że nastąpi upadłość lub inna reorganizacja finansowa pożyczkobiorcy;
- zaniku aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe; lub
- kupna lub powstania składnika aktywów finansowych z dużym dyskontem odzwierciedlającym poniesione straty kredytowe.

W odniesieniu do składnika aktywów finansowych, który na dzień sprawozdawczy jest dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, lecz który nie jest zakupionym lub utworzonym składnikiem aktywów finansowych dotkniętym utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, Grupa wycenia oczekiwane straty kredytowe jako różnicę między wartością bilansową brutto składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, dyskontowanych według pierwotnej efektywnej stopy procentowej składnika aktywów finansowych. Wszelkie korekty oczekiwanych strat kredytowych ujmuje się w wyniku finansowym jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości.

Polityka rachunkowości stosowana przed dniem 1 stycznia 2018 r. (MSR 39)

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składników aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Uznaje się, że składnik aktywów finansowych utracił wartość, gdy po jego początkowym rozpoznaniu istnieją obiektywne przesłanki wystąpienia zdarzenia powodującego utratę wartości, mogącego mieć negatywny, wiarygodnie oszacowany wpływ na wartość przyszłych przepływów pieniężnych związanych z danym składnikiem aktywów.

Do obiektywnych przesłanek utraty wartości aktywów finansowych (w tym instrumentów kapitałowych) zalicza się: niespłnienie albo zaleganie w spłacie długu przez dłużnika; restrukturyzację długu dłużnika, na którą Grupa wyraziła zgodę ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, a której w innym wypadku Grupa by nie udzieliła; okoliczności świadczące o wysokim poziomie prawdopodobieństwa bankructwa dłużnika lub emitenta; zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych. Ponadto, w przypadku inwestycji w instrumenty kapitałowe, za obiektywną przesłankę utraty wartości aktywów finansowych uważa się znaczący i przedłużający się spadek wartości godziwej takiej inwestycji poniżej ceny jej nabycia.

Grupa ocenia przesłanki świadczące o utracie wartości pożyczek udzielonych, należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności zarówno na poziomie pojedynczego składnika aktywów, jak i w odniesieniu do grup aktywów. W przypadku indywidualnie istotnych należności i inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności, przeprowadza się test na utratę wartości pojedynczego składnika aktywów.

Wszystkie indywidualnie istotne pożyczki udzielone, należności i inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, dla których nie stwierdzono przesłanek utraty wartości w oparciu o indywidualną ocenę, są następnie poddawane grupowej ocenie w celu, stwierdzenia, czy nie wystąpiła inaczej niezidentyfikowana utrata wartości. Pożyczki udzielone, należności i inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności o indywidualnie nieistotnej wartości są oceniane zbiorczo pod kątem utraty wartości w podziale na grupy o zbliżonej charakterystyce ryzyka.

Dokonując oceny utraty wartości dla grup aktywów Grupa wykorzystuje historyczne trendy do szacowania prawdopodobieństwa wystąpienia zaległości oraz momentu zapłaty oraz wartości poniesionych strat, skorygowane o szacunki Zarządu oceniające, czy bieżące warunki ekonomiczne i kredytowe wskazują, aby rzeczywisty poziom strat miał znacząco różnić się od poziomu strat wynikającego z oceny historycznych trendów.

Utrata wartości w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu szacowana jest jako różnica między ich wartością księgową, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Wszelkie straty ujmowane są w stracie bieżącego okresu i stanowią odpis aktualizujący wartość. Jeżeli późniejsze okoliczności świadczą o ustaniu przesłanek powodujących powstanie utraty wartości, wówczas odwrócenie odpisu aktualizującego ujmowane jest w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Utratę wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się poprzez przeniesienie do zysku lub straty bieżącego okresu skumulowanej straty ujętej w kapitale z wyceny do wartości godziwej. Wartość skumulowanej straty, o której mowa, oblicza się jako różnicę pomiędzy ceną nabycia, pomniejszoną o amortyzację i spłatę rat kapitałowych, a wartością godziwą pomniejszoną o straty z tytułu utraty wartości ujęte uprzednio w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Jeżeli w kolejnych okresach wartość godziwa odpisanych dłużnych papierów wartościowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży wzrośnie, a jej wzrost może być obiektywnie przypisany do zdarzenia po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tytułu utraty wartości odwraca się, odnosząc skutki tego odwrócenia do zysku lub straty bieżącego okresu. W przypadku instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości godziwej ujmuje się w innych całkowitych dochodach.

W przypadku inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu traktuje się je jako pojedynczy składnik aktywów i poddaje testowi, porównując ich wartość odzyskiwalną (wyższą z dwóch kwot: wartości użytkowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży) z ich wartością bilansową, ilekroć mogła nastąpić utrata wartości inwestycji. Ewentualny odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujmowany jest w ramach zysku lub straty bieżącego okresu i jest odwracany w przypadku wzrostu wartości odzyskiwalnej inwestycji.

6.13.2. Aktywa niefinansowe

Wartość bilansowa aktywów niefinansowych, innych niż aktywa biologiczne, zapasy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego poddawana jest ocenie na każdy dzień bilansowy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. W przypadku wystąpienia takich przesłanek Grupa dokonuje szacunku wartości odzyskiwanej poszczególnych aktywów. Wartość odzyskiwalna wartości firmy, wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oraz wartości niematerialnych, które nie są jeszcze zdolne do użytkowania, jest szacowana corocznie.

Odpis z tytułu utraty wartości ujmowany jest w momencie, kiedy wartość bilansowa składnika aktywów lub ośrodka generującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Ośrodek generujący środki pieniężne jest definiowany jako najmniejsza identyfikowalna grupa aktywów, która wypracowuje środki pieniężne niezależnie od innych aktywów i ich grup. Odpisy z tytułu utraty wartości są ujmowane w ramach zysku lub straty bieżącego okresu. Utrata wartości ośrodka generującego środki pieniężne jest w pierwszej kolejności ujmowana jako zmniejszenie wartości firmy przypisanej do tego ośrodka (grupy ośrodków), a następnie jako zmniejszenie wartości bilansowej pozostałych aktywów tego ośrodka (grupy ośrodków) na zasadzie proporcjonalnej.

Wartość odzyskiwalna aktywów lub ośrodków generujących środki pieniężne definiowana jest jako większa z ich wartości netto możliwej do uzyskania ze sprzedaży oraz ich wartości użytkowej. Przy szacowaniu wartości użytkowej przyszłe przepływy pieniężne dyskontowane są przy użyciu stopy procentowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualną rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz czynniki ryzyka charakterystyczne dla danego składnika aktywów. W przypadku aktywów, które nie generują niezależnych przepływów pieniężnych wartość użytkowa szacowana jest dla najmniejszego identyfikowalnego ośrodka generującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów przynależy.

Odpis aktualizujący wartość firmy z tytułu utraty wartości nie jest odwracany. W odniesieniu do innych aktywów, odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznane w poprzednich okresach, są poddawane na koniec okresu sprawozdawczego ocenie, czy zaszły przesłanki wskazujące na zmniejszenie utraty wartości lub jej całkowite odwrócenie. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest odwracany, jeżeli zmieniły się szacunki zastosowane do szacowania wartości odzyskiwalnej. Odpis z tytułu utraty wartości odwracany jest tylko do wysokości wartości bilansowej składnika aktywów pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne, jaka byłaby wykazana w sytuacji, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie został ujęty.

6.13.3. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Ewentualny odpis z tytułu utraty wartości składników grupy przeznaczonej do zbycia jest ujmowany w pierwszej kolejności jako zmniejszenie wartości firmy, a następnie jako zmniejszenie wartości bilansowej składników aktywów na zasadzie proporcjonalnej, z zastrzeżeniem, że utrata wartości nie wpływa na wartość zapasów, aktywów finansowych, aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, aktywów z tytułu świadczeń pracowniczych, które są nadal wyceniane zgodnie ze stosowanymi zasadami rachunkowości. Utrata wartości ujęta przy początkowej klasyfikacji jako przeznaczone do sprzedaży jest ujmowana w ramach zysku lub straty bieżącego okresu. Dotyczy to również zysków i strat wynikających z późniejszej zmiany wartości. Zyski z tytułu wyceny do wartości godziwej są ujmowane tylko do wysokości uprzednio zarachowanych strat z tytułu utraty wartości.

6.14. Kapitał własny

Akcje zwykłe

Akcje zwykłe ujmuje się w kapitale własnym. Koszty bezpośrednio związane z emisją akcji zwykłych i opcji na akcje, skorygowane o wpływ podatków, pomniejszają wartość kapitału.

Zakup akcji własnych

W przypadku zakupu akcji własnych, kwota zapłaty z tego tytułu wraz z kosztami bezpośrednimi przeprowadzenia transakcji, wykazywana jest jako pomniejszenie kapitału własnego. Zakupione akcje własne wykazywane są jako odrębna pozycja kapitału własnego ze znakiem ujemnym.

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów kapitałowych

Na kapitał ten odnoszone są zyski i straty z wyceny inwestycji w instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Na kapitał ten odnoszone są zmiany wyceny wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne w części uznanej za efektywne (skuteczne) zabezpieczenie oraz odpowiadająca im zmiana podatku odroczonego.

6.15. Świadczenia pracownicze

6.15.1. Odprawy emerytalne i rentowe

Spółki Grupy zobowiązane są na podstawie obowiązujących przepisów kodeksu pracy lub postanowień wewnętrznych regulaminów wynagradzania do wypłaty odpraw emerytalnych i rentowych.

Zobowiązanie Grupy wynikające z odpraw emerytalnych/rentowych obliczane jest przez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik przejdzie na emeryturę/rentę oraz poprzez oszacowanie wysokości przyszłej odprawy emerytalnej/rentowej. Odprawy te są dyskontowane do wartości bieżącej. Stopę dyskontową otrzymuje się na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na koniec okresu sprawozdawczego. Zobowiązanie z tytułu odpraw emerytalnych/rentowych ujmowane jest proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia przez danego pracownika. Ujmując zobowiązanie z tytułu odpraw emerytalnych/rentowych Grupa ujawnia całość zysków i strat aktuarialnych w innych całkowitych dochodach okresu, w którym powstały.

6.15.2. Nagrody jubileuszowe

Niektóre spółki Grupy oferują zatrudnionym pracownikom nagrody jubileuszowe, których wysokość zależy od długości stażu pracy pracownika oraz od bieżącej wysokości przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw.

Zobowiązanie Grupy wynikające z nagród jubileuszowych obliczane jest poprzez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik nabędzie prawo do poszczególnych nagród jubileuszowych oraz poprzez oszacowanie wysokości przyszłej nagrody jubileuszowej. Nagrody te są dyskontowane do wartości bieżącej. Stopę dyskontową otrzymuje się na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na koniec okresu sprawozdawczego. Ujmując zobowiązanie z tytułu nagród jubileuszowych Grupa ujawnia całość zysków i strat aktuarialnych w zysku lub stracie bieżącego okresu, w którym powstały.

Rotacja pracowników jest szacowana na podstawie danych historycznych oraz przewidywań poziomu zatrudnienia w przyszłości.

6.15.3. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych są wyceniane bez uwzględnienia dyskonta i są odnoszone w koszty w okresie wykonania świadczenia.

Grupa ujmuje zobowiązanie w ciężar kosztów w wysokości przewidzianych płatności dla pracowników z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych, jeśli Grupa jest prawnie lub zwyczajowo zobowiązana do takich wypłat na podstawie usług świadczonych przez pracowników w przeszłości, a zobowiązanie to może zostać rzetelnie oszacowane.

6.16. Rezerwy

Rezerwa zostaje ujęta w przypadku, gdy na Grupie ciąży obowiązek wynikający z przeszłych zdarzeń i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku wiązać się będzie z wypływem korzyści ekonomicznych. W przypadku, kiedy efekt wartości pieniądza w czasie ma istotne znaczenie, rezerwy są szacowane poprzez dyskontowanie oczekiwanych przyszłych przepływów środków pieniężnych w oparciu o stopę przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżące szacunki rynkowe zmian wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane z danym zobowiązaniem. Odwracanie dyskonta ujmowane jest jako koszt finansowy.

Rezerwa na remonty nawierzchni pasa drogowego autostrady

Grupa tworzy rezerwę na koszty wymiany nawierzchni pasa drogowego autostrady w związku z obowiązkiem wynikającym z Umowy Koncesyjnej w dziedzinie eksploatacji i utrzymywania pasa drogowego autostrady. Rezerwę określa się na podstawie przewidywanego kosztu wymiany nawierzchni proporcjonalnie do okresu zużycia. Oszacowana wartość jest następnie dyskontowana na dzień bilansowy.

Rezerwa na wydatki inwestycyjne związane z wymianą i modernizacją infrastruktury

Zasady tworzenia rezerw na wydatki inwestycyjne Etapu II zostały opisane w notcie 6.3.

6.17. Przychody przyszłych okresów

Przychody przyszłych okresów stanowią przede wszystkim przedpłaty otrzymane z tytułu umów dzierżawy miejsc obsługi podróżnych. Po początkowym ujęciu w wartości godziwej, przychody są ujmowane liniowo przez okres obowiązywania umów dzierżawy w zysku lub stracie bieżącego okresu i wykazywane w pozostałych przychodach operacyjnych.

6.18. Zobowiązania z tytułu umów

Zobowiązania z tytułu umów stanowią kwoty otrzymane na poczet należnej opłaty za przejazd Autostradą A-4 Katowice-Kraków (w konsekwencji doładowania KartA4 oraz urządzeń A4Go). Po początkowym ujęciu w wartości godziwej, ww. kwoty są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym nastąpiło wykorzystanie doładowania KartA4/urządzenia A4Go i wykazywane w przychodach.

6.19. Przychody

6.19.1. Przychody z umów z klientami (sprzedaż dóbr i usług) – ujmowane począwszy od dnia 1 stycznia 2018 r. zgodnie z MSSF 15

Grupa ujmuje przychody w wysokości ceny transakcyjnej w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyręczzonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów.

Przychody z tytułu eksploatacji autostrady

Przychody z tytułu eksploatacji autostrady (poboru opłat) są rozpoznawane w momencie przejazdu klienta przez plac poboru opłat w rezultacie:

- wnieśnienia przez klienta opłaty za przejazd autostradą gotówką lub za pośrednictwem kart bankowych bezpośrednio na placu poboru opłat; lub
- pozytywnej weryfikacji na placu poboru opłat uprawnień klienta do przejazdu autostradą (abonamenty, kartA4, elektroniczny pobór opłat, karty flotowe).

6.19.2. Pozostałe przychody

Przychody z tytułu najmu

Przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych oraz dzierżawy miejsc obsługi podróżnych ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu metodą liniową przez okres trwania umowy.

6.20. Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe obejmują odsetki należne z tytułu zainwestowanych przez Grupę środków pieniężnych, należne dywidendy, zyski z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez wynik finansowy oraz zyski dotyczące instrumentów zabezpieczających, które ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Przychody z tytułu odsetek wykazuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu według zasady memoriałowej, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Dochód z tytułu dywidend ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie, kiedy Grupa nabywa prawo do jej otrzymania.

Koszty finansowe obejmują koszty odsetkowe związane z finansowaniem zewnętrznym, odwracane dyskonto rezerw i zobowiązań, straty z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych przez wynik finansowy oraz straty dotyczące instrumentów zabezpieczających, które ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Koszty finansowania zewnętrznego niedające się bezpośrednio przypisać do nabycia, wytworzenia, budowy lub produkcji określonych aktywów są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych wykazuje się w kwocie netto jako przychody finansowe lub koszty finansowe, zależnie od ich łącznej pozycji netto.

6.21. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i odroczoną. Podatek dochodowy ujmowany jest w zysku lub stracie bieżącego okresu, za wyjątkiem kwot związanych z pozycjami rozliczanyymi bezpośrednio z kapitałem własnym lub jako inne całkowite dochody.

Podatek bieżący jest to oczekiwana kwota zobowiązań lub należności z tytułu podatku od dochodu do opodatkowania za dany rok, ustalona z zastosowaniem stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień sprawozdawczy oraz korekty zobowiązania podatkowego dotyczącego lat poprzednich.

Podatek odroczony wyliczany jest przy zastosowaniu metody zobowiązania bilansowego, w oparciu o różnice przejściowe pomiędzy wartością aktywów i zobowiązań ustalaną dla celów księgowych, a ich wartością ustalaną dla celów podatkowych. Rezerwy nie tworzy się na następujące różnice przejściowe: początkowe ujęcie aktywów lub pasywów, które nie wpływają ani na zysk księgowy, ani na dochód do opodatkowania oraz różnice związane z inwestycjami w jednostkach zależnych w zakresie, w którym nie jest prawdopodobne, że zostaną one zrealizowane w dającej się przewidzieć przyszłości. Ujęta kwota podatku odroczonego opiera się na oczekiwaniach co do sposobu realizacji wartości bilansowej aktywów i pasywów, przy zastosowaniu stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane wtedy, gdy przejściowe różnice odwrócą się, przy

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

czym za podstawę przyjmowane są przepisy podatkowe obowiązujące prawnie lub praktycznie do dnia sprawozdawczego.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na realizację różnic przejściowych. Aktywa z tytułu podatku odroczonego obniża się w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania różnic przejściowych. Takie obniżki koryguje się w górę, w zakresie, w jakim uzyskanie wystarczającego dochodu do opodatkowania staje się prawdopodobne.

6.22. Działalność zaniechana

Działalność zaniechana jest częścią działalności Grupy, która stanowi oddzielną znaczną część działalności lub segment geograficzny zbyty lub przeznaczony do sprzedaży lub jest jednostką zależną nabytą wyłącznie w celu odsprzedaży.

Klasyfikacja do działalności zaniechanej dokonuje się w wyniku sprzedaży lub w momencie, kiedy działalność spełnia kryteria zaklasyfikowania do przeznaczonej do sprzedaży. Kiedy działalność jest zaklasyfikowana jako zaniechana, dane porównawcze do skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów są przekształcane tak, jakby działalność została zaniechana na początku okresu porównawczego.

6.23. Zysk na akcję

Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego kalkulacja podstawowego zysku przypadającego na akcję dokonana została w oparciu o zysk przypadający posiadaczom akcji zwykłych Jednostki Dominującej oraz średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w okresie.

W okresach prezentowanych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie stwierdzono czynników, które powodowałyby rozwodnienie zysku przypadającego na jedną akcję.

6.24. Zmiany prezentacyjne

W trakcie bieżącego okresu sprawozdawczego Grupa zmieniła prezentację w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w zakresie korekt zmniejszających przychody z dzierżawy miejsc obsługi podróży za lata ubiegłe dokonywanych w rezultacie otrzymanych zwrotów podatku od nieruchomości stanowiącego element czynszu dzierżawnego. Jak do tej pory korekty te, niezależnie od okresu którego dotyczyły, były prezentowane jako zmniejszenie pozostałych przychodów operacyjnych w zakresie przychodów z dzierżawy. Zgodnie z nowym podejściem, jeżeli korekty ww. przychodów z dzierżawy dotyczą okresów innych niż bieżący, są prezentowane w ramach pozostałych kosztów operacyjnych. Zdaniem Grupy zmiana prezentacji pozwoli na lepszą ocenę wpływu rzeczonych transakcji na wyniki finansowe, umożliwiając porównanie z pozostałymi przychodami operacyjnymi z tytułu zwrotu nadpłaconego podatku od nieruchomości za lata ubiegłe, które są podstawą dokonania ww. korekt.

Dane porównawcze za 2017 r. zostały odpowiednio przekształcone, w rezultacie czego korekty przychodów z dzierżawy na kwotę 1 705 tys. zł zostały zaprezentowane w ramach pozostałych kosztów operacyjnych.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

7. Segmenty operacyjne

Grupa prezentuje swoją działalność w podziale na segmenty branżowe, który wynika ze struktury zarządzania oraz raportowania wewnętrznego Grupy.

Grupa działa w jednym segmencie geograficznym – całość przychodów uzyskiwana jest w Polsce, gdzie zlokalizowane są również wszystkie aktywa trwałe Grupy (inne niż instrumenty finansowe).

Segmenty branżowe

Segmenty branżowe obejmują:

- zarządzanie i doradztwo oraz wynajem pomieszczeń,
- zarządzanie i eksploatację autostrad.

Wyniki segmentów branżowych

Za okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.

	Zarządzanie, doradztwo oraz wynajem pomieszczeń	Zarządzanie i eksploatacja autostrad	Razem
Przychody operacyjne			
Przychody segmentu (sprzedaż klientom zewnętrznym)	3 250	333 279	336 529
Przychody segmentu ogółem	3 250	333 279	336 529
Koszty operacyjne			
Koszty segmentu (sprzedaż klientom zewnętrznym)	(4 044)	(48 154)	(52 198)
Koszty segmentu ogółem	(4 044)	(48 154)	(52 198)
Pozostałe przychody operacyjne	36	10 371	10 407
Pozostałe koszty operacyjne	(20)	(3 273)	(3 293)
Straty z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	(10)	(47)	(57)
Koszty ogólnego zarządu*	(4 537)	(44 150)	(48 687)
Wynik z działalności operacyjnej	(5 325)	248 026	242 701
Przychody/(Koszty) finansowe netto	4 787	(12 527)	(7 740)
Udziały w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	207	-	207
Podatek dochodowy	(675)	(48 065)	(48 740)
Wynik finansowy netto za okres sprawozdawczy	(1 006)	187 434	186 428
Inne całkowite dochody netto			2 376
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy			188 804
Główne pozycje niepieniężne			
Amortyzacja	(548)	(50 637)	(51 185)
Straty z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	(10)	(47)	(57)
Odwrocenie dyskonta	-	(12 257)	(12 257)

* Koszty ogólnego zarządu w segmencie "Zarządzanie, doradztwo oraz wynajem pomieszczeń" obejmują całość kosztów ogólnego zarządu Spółki.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

*Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
 (wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)*

Za okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.

	Zarządzanie, doradztwo oraz wynajem pomieszczeń	Zarządzanie i eksploatacja autostrad	Razem
Przychody operacyjne			
Przychody segmentu (sprzedaż klientom zewnętrznym)	3 235	315 596	318 831
Przychody segmentu ogółem	3 235	315 596	318 831
Koszty operacyjne			
Koszty segmentu (sprzedaż klientom zewnętrznym)	(4 018)	(66 489)	(70 507)
Koszty segmentu ogółem	(4 018)	(66 489)	(70 507)
Pozostałe przychody operacyjne*	25	5 912	5 937
Pozostałe koszty operacyjne*	(6)	(2 052)	(2 058)
Odwrocenie strat z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych*	51	-	51
Koszty ogólnego zarządu**	(4 249)	(31 596)	(35 845)
Wynik z działalności operacyjnej	(4 962)	221 371	216 409
Przychody/(Koszty) finansowe netto	5 087	(23 283)	(18 196)
Udziały w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	179	-	179
Podatek dochodowy	(341)	(39 271)	(39 612)
Wynik finansowy netto za okres sprawozdawczy	(37)	158 817	158 780
Inne całkowite dochody netto			2 726
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy			161 506
Główne pozycje niepieniężne			
Amortyzacja	(583)	(46 118)	(46 701)
Odwrocenie strat z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	51	-	51
Odwrocenie dyskonta	-	(19 668)	(19 668)
Aktualizacja wartości inwestycji	(85)	-	(85)

* Dane przekształcone w związku z zastosowaniem MSSF 9 oraz zmianami prezentacyjnymi - patrz noty 5 oraz 6.24.

** Koszty ogólnego zarządu w segmencie "Zarządzanie, doradztwo oraz wynajem pomieszczeń" obejmują całość kosztów ogólnego zarządu Spółki.

Sytuacja finansowa wg segmentów branżowych na dzień

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Zarządzanie i doradztwo oraz wynajem pomieszczeń		
Aktywa segmentu	285 128	347 902
Zobowiązania segmentu	4 789	3 256
Zarządzanie i eksploatacja autostrad		
Aktywa segmentu	1 035 776	1 090 444
Zobowiązania segmentu	506 207	736 917
Aktywa ogółem	1 320 904	1 438 346
Zobowiązania ogółem	510 996	740 173

Główny klient

W latach obrotowych kończących się odpowiednio 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2017 r. przychody od żadnego z kontrahentów nie przekroczyły 10% przychodów Grupy za ten okres.

8. Grupa przeznaczona do zbycia

Na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2017 r. Grupa nie posiadała aktywów ani zobowiązań kwalifikowanych do grupy przeznaczonej do zbycia.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

9. Przychody

Poniżej zaprezentowano główne kategorie przychodów Grupy wraz z ich przyporządkowaniem do poszczególnych segmentów branżowych (patrz nota 7).

	2018 r.			2017 r.		
	Zarządzanie, doradztwo oraz wynajem pomieszczeń	Zarządzanie i eksploatacja autostrad	Razem	Zarządzanie, doradztwo oraz wynajem pomieszczeń	Zarządzanie i eksploatacja autostrad	Razem
Przychody z tytułu umów z klientami						
Przychody z poboru opłat, w tym:	-	332 377	332 377	-	314 776	314 776
Manualny pobór opłat (gotówka, karty bankowe)	-	221 046	221 046	-	216 385	216 385
Karty flotowe	-	65 862	65 862	-	61 272	61 272
Bilety abonamentowe	-	-	-	-	1 261	1 261
Elektroniczny pobór opłat	-	39 296	39 296	-	27 800	27 800
KartA4	-	6 173	6 173	-	8 058	8 058
Przychody z tyt. pozostałych usług	-	14	14	46	130	176
	-	332 391	332 391	46	314 906	314 952
Pozostałe przychody						
Przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych	3 244	-	3 244	3 184	-	3 184
Przychody z tyt. pozostałych usług	6	-	6	6	-	6
Pozostałe przychody	-	888	888	-	689	689
	3 250	888	4 138	3 190	689	3 879
Razem	3 250	333 279	336 529	3 236	315 595	318 831

10. Koszty według rodzaju

	2018 r.	2017 r.
Amortyzacja	(51 185)	(46 701)
Zużycie materiałów i energii	(4 482)	(4 612)
(Koszt)/Przychód z tyt. (utworzenia)/rozwiązania rezerw na wymianę nawierzchni ujętych w koszcie własnym sprzedaży (usługi obce)*	23 004	(2 643)
Pozostałe usługi obce, w tym w szczególności:	(25 091)	(21 240)
- usługi remontowe i utrzymaniowe	(10 503)	(7 468)
- usługi doradcze	(4 435)	(3 867)
Płatności na rzecz Skarbu Państwa (netto)	(5 912)	-
Podatki i opłaty	(5 420)	(2 419)
Koszty świadczeń pracowniczych	(29 581)	(26 800)
Pozostałe	(2 218)	(1 936)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	-	(1)
Koszty według rodzaju razem	(100 885)	(106 352)
Koszt własny sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu	(100 885)	(106 352)

* Z uwzględnieniem efektu zmiany szacunków rezerw - patrz nota 32.

10.1. Koszty świadczeń pracowniczych

	2018 r.	2017 r.
Wynagrodzenia	(21 947)	(20 299)
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	(5 531)	(4 895)
Zmiana stanu zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych ujęta w zysku lub stracie:	(2 103)	(1 606)
Świadczenia po okresie zatrudnienia	(407)	(96)
Nagrody jubileuszowe	(521)	(337)
Inne świadczenia pracownicze	(1 175)	(1 173)
Razem	(29 581)	(26 800)

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

11. Pozostałe przychody operacyjne

	2018 r.	2017 r.*
Przychody z dzierżawy miejsc obsługi podróżnych	6 756	3 709
Otrzymane odszkodowania, kary umowne, zwrot opłat oraz kosztów postępowania sądowego	293	178
Zwrot nadpłaconego podatku od nieruchomości za lata ubiegłe	3 005	1 705
Odsetki od należności	19	31
Zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	47	-
Inne	276	303
Razem	10 396	5 926

* Dane przekształcone w związku z zastosowaniem MSSF 9 oraz zmianami prezentacyjnymi - patrz noty 5 oraz 6.24.

12. Pozostałe koszty operacyjne

	2018 r.	2017 r.*
Darowizny udzielone	(97)	(75)
Koszty likwidacji szkód	(45)	(49)
Kary, odszkodowania, opłaty	(55)	(24)
Korekty przychodów z dzierżawy miejsc obsługi podróżnych za lata ubiegłe w rezultacie otrzymanego zwrotu podatku od nieruchomości	(3 005)	(1 705)
Strata ze zbycia/likwidacji rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	-	(45)
Vat naliczony niepodlegający odliczeniu	(20)	(18)
Inne	(60)	(131)
Razem	(3 282)	(2 047)

* Dane przekształcone w związku z zastosowaniem MSSF 9 oraz zmianami prezentacyjnymi - patrz noty 5 oraz 6.24.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

13. Koszty finansowe netto

	2018 r.	2017 r.
<i>Ujęte jako zysk lub strata bieżącego okresu</i>		
Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:	3	81
- instrumenty kapitałowe - aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	81
- instrumenty kapitałowe - instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (utrzymywane na koniec okresu sprawozdawczego)	3	-
Przychody z tyt. odsetek dotyczące instrumentów finansowych wycenianych metodą zamortyzowanego kosztu, w tym:	13 432	12 759
- środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	6 749	6 105
- długoterminowych lokat bankowych	6 681	6 652
- pozostałe	2	2
Zysk ze zbycia i inwestycji	-	5
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	226	140
Przychody finansowe	13 661	12 985
Odsetki dotyczące zobowiązań wycenianych metodą zamortyzowanego kosztu, w tym:	(10 681)	(19 189)
- od kredytów i pożyczek, w tym:	(5 297)	(7 307)
- nominalne	(3 595)	(5 062)
- pozostałe	(1 702)	(2 245)
- dyskonto Płatności z tyt. Koncesji	(4 560)	(11 657)
- pozostałe	(824)	(225)
Dyskonto rezerw	(7 697)	(8 011)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	(85)
Zmiana netto wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych przeklasyfikowana z innych całkowitych dochodów	(2 998)	(3 842)
Nieefektywna część zmian wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych	(19)	(50)
Pozostałe koszty finansowe	(6)	(4)
Koszty finansowe	(21 401)	(31 181)
Koszty finansowe netto ujęte jako zysk lub strata bieżącego okresu	(7 740)	(18 196)
<i>Ujęte w innych całkowitych dochodach</i>		
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą	(24)	(9)
Efektywna część zmian wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych*	(487)	(431)
Zmiana netto wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych przeklasyfikowana do zysku lub straty bieżącego okresu*	2 998	3 842
Zmiana wartości godziwej instrumentów kapitałowych	493	-
Przychody/(Koszty) finansowe ujęte bezpośrednio w innych całkowitych dochodach	2 980	3 402

* Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne z tytułu płatności odsetkowych związanych z Konsorcjalną Umową Kredytową pomiędzy SAM S.A. a Konsorcjum. Dla zabezpieczanych przepływów stosuje się rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge). Jako instrument zabezpieczający stosowany jest instrument pochodny (swap stopy procentowej). Kwestia szerzej opisana w notach 34.2 oraz 35.2.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

14. Podatek dochodowy

14.1. Podatek dochodowy wykazany w zysku lub stracie bieżącego okresu

	2018 r.	2017 r.
Bieżący podatek dochodowy	(6 819)	(20 099)
Podatek dochodowy za rok bieżący	(6 725)	(20 168)
Korekta podatku za lata poprzednie	(94)	69
Podatek odroczony	(41 921)	(19 513)
Powstanie/odwrócenie różnic przejściowych	(41 921)	(19 513)
Podatek dochodowy wpływający na zysk netto za okres	(48 740)	(39 612)

Stawka podatku dochodowego, której podlegała prawie cała działalność Grupy, wynosiła 19% w latach 2017-2018. Nie przewiduje się, aby stawka podatku dochodowego uległa zmianie w najbliższych latach.

14.2. Efektywna stopa podatkowa

	2018 r.		2017 r.	
	%		%	
Zysk przed opodatkowaniem		235 168		198 392
Podatek w oparciu o obowiązującą stawkę podatkową	(19,0%)	(44 682)	(19,0%)	(37 694)
Udziały w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	0,0%	39	0,0%	34
Korekta wyceny / różnice przejściowe objęte uprzednio korektą wyceny / różnice trwałe	(1,7%)	(4 003)	(1,0%)	(2 021)
Korekta bieżącego podatku dochodowego za lata ubiegłe	(0,0%)	(94)	0,0%	69
Razem	(20,7%)	(48 740)	(20,0%)	(39 612)

14.3. Podatek dochodowy ujęty w innych całkowitych dochodach

	2018 r.			2017 r.		
	Przed opodatkowaniem	Korzyść/(Strata) podatkowa	Netto	Przed opodatkowaniem	Korzyść/(Strata) podatkowa	Netto
Zmiana wartości godziwej instrumentów kapitałowych	493	(87)	406	-	-	-
Wycena świadczeń pracowniczych	(49)	9	(40)	(35)	7	(28)
Inne całkowite dochody, które nigdy nie będą podlegać reklasyfikacji do zysku lub straty bieżącego okresu	444	(78)	366	(35)	7	(28)
Efektywna część zmian wartości godziwej przy zabezpieczaniu przepływów pieniężnych*	(487)	93	(394)	(431)	82	(349)
Zmiana netto wartości godziwej przy zabezpieczaniu przepływów pieniężnych przeklasyfikowana do zysku lub straty bieżącego okresu*	2 998	(570)	2 428	3 842	(730)	3 112
Inne całkowite dochody, które podlegają lub mogą podlegać reklasyfikacji do zysku lub straty bieżącego okresu	2 511	(477)	2 034	3 411	(648)	2 763
Razem	2 955	(555)	2 400	3 376	(641)	2 735

* Kwestię zabezpieczeń przepływów pieniężnych opisano w notcie 34.2 oraz 35.2.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

15. Rzeczowe aktywa trwałe

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 r.	20 525	16 559	15 862	6 433	1 154	60 533
Nabycie	262	1 552	2 401	147	12 511	16 873
Przeniesienie ze środków trwałych w budowie	123	4 783	190	1 326	(6 422)	-
Przeniesienie na poczet wykorzystania rezerw na wydatki inwestycyjne	-	-	-	-	(1 355)	(1 355)
Przeniesienie z rezerw na wydatki inwestycyjne	-	74	-	37	-	111
Przeniesienie do wartości niematerialnych	-	-	-	-	(5 818)	(5 818)
Przeniesienie do zapasów	-	-	-	-	(729)	(729)
Przeniesienie zaliczek na środki trwałe	-	-	-	-	844	844
Ujawnienie w wyniku inwentaryzacji	-	5	-	-	-	5
Sprzedaż/likwidacja	(82)	(131)	(261)	(13)	-	(487)
Reklasyfikacja do nieruchomości inwestycyjnych	(16)	-	-	-	-	(16)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 r.	20 812	22 842	18 192	7 930	185	69 961
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018 r.	20 812	22 842	18 192	7 930	185	69 961
Nabycie	142	1 148	1 517	248	747	3 802
Przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	4	144	(148)	-
Przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-	(383)	(383)
Sprzedaż/likwidacja/darowizny	(14)	(164)	(1 027)	(26)	-	(1 231)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018 r.	20 940	23 826	18 686	8 296	401	72 149

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2017 r.	(12 582)	(6 112)	(7 064)	(2 695)	-	(28 453)
Amortyzacja za okres	(906)	(2 090)	(1 562)	(685)	-	(5 243)
Sprzedaż/likwidacja	48	129	201	13	-	391
Reklasyfikacja do nieruchomości inwestycyjnych	10	-	-	-	-	10
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2017 r.	(13 430)	(8 073)	(8 425)	(3 367)	-	(33 295)
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2018 r.	(13 430)	(8 073)	(8 425)	(3 367)	-	(33 295)
Amortyzacja za okres	(942)	(2 758)	(1 761)	(794)	-	(6 255)
Sprzedaż/likwidacja/darowizny	9	158	870	27	-	1 064
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2018 r.	(14 363)	(10 673)	(9 316)	(4 134)	-	(38 486)
Wartość netto						
Na dzień 1 stycznia 2017 r.	7 943	10 447	8 798	3 738	1 154	32 080
Na dzień 31 grudnia 2017 r.	7 382	14 769	9 767	4 563	185	36 666
Na dzień 1 stycznia 2018 r.	7 382	14 769	9 767	4 563	185	36 666
Na dzień 31 grudnia 2018 r.	6 577	13 153	9 370	4 162	401	33 663

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Odpisy aktualizujące wartość aktywów

Na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2017 r. Grupa nie zidentyfikowała przesłanek do przeprowadzenia testu na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych.

Zabezpieczenia

Na dzień 31 grudnia 2018 r. rzeczowe aktywa trwałe o wartości bilansowej 18 776 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 24 838 tys. zł) stanowią zabezpieczenie Konsorcjalnej Umowy

16. Wartości niematerialne

	Koncesyjne wartości niematerialne	Inne koncesje, licencje, oprogramowanie komputerowe i pozostałe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 r.	883 326	6 559	970	23	890 878
Nabycie	-	169	-	35	204
Przeniesienie z wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	-	32	-	(32)	-
Przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	5 818	-	-	5 818
Aktualizacja wartości koncesyjnych wartości niematerialnych	13 925	-	-	-	13 925
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 r.	897 251	12 578	970	26	910 825
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018 r.	897 251	12 578	970	26	910 825
Nabycie	-	53	-	175	228
Przeniesienie z wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	-	76	-	(76)	-
Aktualizacja wartości koncesyjnych wartości niematerialnych	21 513	-	-	-	21 513
Sprzedaż/likwidacja	-	(64)	-	-	(64)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018 r.	918 764	12 643	970	125	932 502
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2017 r.	(402 977)	(2 102)	(970)	-	(406 049)
Amortyzacja za okres	(40 069)	(852)	-	-	(40 921)
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2017 r.	(443 046)	(2 954)	(970)	-	(446 970)
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2018 r.	(443 046)	(2 954)	(970)	-	(446 970)
Amortyzacja za okres	(43 021)	(1 421)	-	-	(44 442)
Sprzedaż/likwidacja	-	64	-	-	64
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2018 r.	(486 067)	(4 311)	(970)	-	(491 348)
Wartość netto					
Na dzień 1 stycznia 2017 r.	480 349	4 457	-	23	484 829
Na dzień 31 grudnia 2017 r.	454 205	9 624	-	26	463 855
Na dzień 1 stycznia 2018 r.	454 205	9 624	-	26	463 855
Na dzień 31 grudnia 2018 r.	432 697	8 332	-	125	441 154

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

W bieżącym okresie Grupa dokonała aktualizacji wartości początkowej koncesyjnych wartości niematerialnych związanych z wydatkami Etapu II:

- (i) w związku ze zmianą stóp procentowych zastosowanych przy dyskontowaniu rezerwy na nakłady inwestycyjne (patrz nota 32), w efekcie czego ich wartość wzrosła o 3 459 tys. zł (2017 r.: wzrost o 606 tys. zł); oraz
- (ii) w związku ze zmianą szacunków dotyczących przewidywanych wydatków inwestycyjnych oraz harmonogramu prac budowlanych, które Grupa zgodnie z zapisami Umowy Koncesyjnej winna wykonać do końca okresu koncesyjnego (patrz nota 32), w efekcie czego wartość koncesyjnych wartości niematerialnych wzrosła o 18 054 tys. zł (2017 r.: wzrost o 13 319 tys. zł).

Odpisy amortyzacyjne koncesyjnych wartości niematerialnych są wykazywane w pozycji koszt własny sprzedaży. Odpisy amortyzacyjne pozostałych wartości niematerialnych są wykazywane w pozycji koszty ogólnego zarządu.

Roczna stawka amortyzacji wyliczona w oparciu o szacowany przyrost ruchu w okresie obowiązywania koncesji w odniesieniu do wartości bieżącej netto wartości niematerialnej na początek okresu sprawozdawczego wyniosła w 2018 r. 9,43% (2017 r.: 8,29%). Według obecnego planu amortyzacji, bazującego na zaktualizowanych szacunkach przyrostu ruchu, stosunek kosztów rocznej amortyzacji do wartości netto wartości niematerialnej na 31 grudnia 2018 r. będzie kształtował się w przedziale od 10,79% do 13,20% w okresie obowiązywania koncesji.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2017 r. Grupa nie zidentyfikowała przesłanek do przeprowadzenia testu na utratę wartości koncesyjnych wartości niematerialnych.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2017 r. pozostałe wartości niematerialne nie były objęte odpisem aktualizującym ich wartość.

17. Nieruchomości inwestycyjne

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Wartość brutto na początek okresu	30 496	30 480
Przeniesienie ze środków trwałych w budowie	383	-
Reklasyfikacja z rzeczowych aktywów trwałych	-	16
Wartość brutto na koniec okresu	30 879	30 496
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(26 626)	(26 079)
Amortyzacja za okres	(488)	(537)
Reklasyfikacja z rzeczowych aktywów trwałych	-	(10)
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(27 114)	(26 626)
Wartość netto na początek okresu	3 870	4 401
Wartość netto na koniec okresu	3 765	3 870

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Do inwestycji w nieruchomości Grupa zalicza przynależną jej część nieruchomości budynkowej, na którą składają się użytkowane przez Grupę wieczyste działki gruntu zabudowane budynkiem biurowym oraz parkingiem, jak również nieruchomość parkingową obejmującą użytkowane przez Grupę wieczyste działki gruntu zabudowane parkingiem i garażami. Obie nieruchomości zlokalizowane są w Katowicach. Według szacunków Grupy wartość godziwa ww. nieruchomości wynosi ok. 21 mln zł (poziom 3 hierarchii wartości godziwej).

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Skonsolidowane przychody z tytułu wynajmu budynku oraz miejsc parkingowych w 2018 r. wyniosły 3 244 tys. zł (w 2017 r.: 3 184 tys. zł) i zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Przychody”. Koszty bezpośrednio związane z wynajmem budynku oraz miejsc parkingowych wyniosły 4 044 tys. zł (w 2017 r.: 4 018 tys. zł) i zostały zaprezentowane w pozycji „Koszt własny sprzedaży”.

18. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Poniżej przedstawiono podstawowe dane finansowe jednostek stowarzyszonych, uwzględniające korekty wartości godziwej oraz korekty wynikające z różnic w zakresie polityki rachunkowości.

<i>Biuro Centrum Sp z o.o.</i>		
	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
% posiadanych akcji/udziałów	40,63%	40,63%
Aktywa ogółem*	4 611	3 730
Zobowiązania ogółem	(1 978)	(1 185)
Aktywa netto	2 633	2 545
Aktywa netto przypadające na Grupę	1 070	1 034
	2018 r.	2017 r.
Przychody	10 427	10 070
Zysk netto za okres sprawozdawczy	509	439
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	509	439
Całkowite dochody ogółem przypadające na Grupę	207	179
Aktywa netto przypadające na Grupę na początek okresu sprawozdawczego	1 034	1 021
Całkowite dochody ogółem przypadające na Grupę	207	179
Dywidendy otrzymane w okresie sprawozdawczym	(171)	(166)
Wartość bilansowa na koniec okresu sprawozdawczego	1 070	1 034

(*) Z uwzględnieniem korekty wartości godziwej;

Zarówno na dzień 31 grudnia 2018 r. jak i na dzień 31 grudnia 2017 r. Grupa posiadała jeden pomiot stowarzyszony tj. Biuro Centrum Sp. z o.o., którego podstawową działalnością jest zarządzanie i obsługa techniczna budynku biurowego będącego współwłasnością Grupy.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

19. Pozostałe inwestycje

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Długoterminowe		
Bankowe lokaty terminowe	419 200	434 077
Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	143	-
Inne	-	70
Razem	419 343	434 147
Krótkoterminowe		
Instrumenty kapitałowe dostępne do sprzedaży (akcje spółek niepowiązanych)	-	1 403
Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 823	-
Razem	1 823	1 403

Na dzień 31 grudnia 2018 r. lokaty długoterminowe związane były z blokadą środków pieniężnych na rachunkach rezerwowych z przeznaczeniem na:

- (i) obsługę długu – 49 083 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 48 137 tys. zł),
- (ii) roboty budowlane w ramach Fazy F2b – 325 756 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 333 637 tys. zł),
- (iii) przyszłe remonty – 31 963 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 51 164 tys. zł),
- (iv) wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy Koncesjonariusza – 10 908 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: brak).

W ramach rzeczonyj pozycji uwzględniono również naliczone odsetki o wartości 1 490 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 1 139 tys. zł). Wszystkie rachunki rezerwowe zostały utworzone zgodnie z postanowieniami Umowy Koncesyjnej oraz Konsorcjalnej Umowy Kredytowej.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody dotyczą akcji następujących spółek:

	Wartość godziwa na 31 grudnia 2018 r.	Dywidendy otrzymane w 2018 r.
Dom Maklerski BDM S.A.	1 380	-
Konsorcjum Autostrada Śląsk S.A. w likwidacji	443	-
Zakłady Metalowe DEZAMET S.A.	143	3

Na dzień 31 grudnia 2017 r. instrumenty kapitałowe dostępne do sprzedaży dotyczyły akcji spółki Dom Maklerski BDM S.A.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

20. Podatek odroczony

Aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwa na podatek odroczony dotyczą poniższych pozycji aktywów i zobowiązań:

	Aktywa		Rezerwa		Wartość netto	
	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Koncesyjne wartości niematerialne	-	-	(80 252)	(84 063)	(80 252)	(84 063)
Rzeczowe aktywa trwałe oraz pozostałe wartości niematerialne	38 781	45 632	(350)	(146)	38 431	45 486
Nieruchomości inwestycyjne	99	80	-	-	99	80
Pozostałe inwestycje długoterminowe	-	6	(304)	(216)	(304)	(210)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	271	270	(693)	(94)	(422)	176
Zapasy	7	7	-	-	7	7
Inwestycje krótkoterminowe	239	235	(64)	-	175	235
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	(285)	(90)	(285)	(90)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	319	373	-	(468)	319	(95)
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	-	47	-	-	-	47
Przychody przyszłych okresów	1 302	2 403	-	-	1 302	2 403
Zobowiązania z tytułu umów	1 159	-	-	-	1 159	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	1 588	1 177	-	-	1 588	1 177
Rezerwy	71 489	77 369	-	-	71 489	77 369
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	334	30 409	-	-	334	30 409
Pochodne instrumenty finansowe	587	1 060	-	-	587	1 060
Aktywa / rezerwa z tytułu podatku odroczonego na różnicach przejściowych	116 175	159 068	(81 948)	(85 077)	34 227	73 991
Aktywa z tytułu nierozliczonych strat podatkowych	1 923	2 436	-	-	1 923	2 436
Aktywa / rezerwa z tytułu podatku odroczonego ogółem	118 098	161 504	(81 948)	(85 077)	36 150	76 427
Kompensata	(81 948)	(85 077)	81 948	85 077	-	-
Korekta wyceny	(8 797)	(6 598)	-	-	(8 797)	(6 598)
Aktywa / rezerwa z tytułu podatku odroczonego wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	27 353	69 829	-	-	27 353	69 829

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Grupa nie rozpoznała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w pełnej wysokości nadwyżki przejściowych różnic ujemnych i strat podatkowych nad przejściowymi różnicami dodatnimi, ze względu na brak pewności co do realizacji części różnic przejściowych oraz szacowane wykorzystania nierozliczonych strat podatkowych.

Zmiana podatku odroczonego w okresie

	Zmiana podatku odroczonego od różnic przejściowych ujęta			31 grudnia 2018 r.
	1 stycznia 2018 r.	jako zysk lub strata bieżącego okresu	w innych całkowitych dochodach	
Koncesyjne wartości niematerialne	(84 063)	3 811	-	(80 252)
Rzeczowe aktywa trwałe oraz pozostałe wartości niematerialne	45 486	(7 055)	-	38 431
Nieruchomości inwestycyjne	80	19	-	99
Pozostałe inwestycje długoterminowe	(210)	(67)	(27)	(304)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	176	(598)	-	(422)
Zapasy	7	-	-	7
Inwestycje krótkoterminowe	235	-	(60)	175
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(90)	(195)	-	(285)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	(95)	414	-	319
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	47	(47)	-	-
Przychody przyszłych okresów	2 403	(1 101)	-	1 302
Zobowiązania z tytułu umów	-	1 159	-	1 159
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	1 177	402	9	1 588
Rezerwy	77 369	(5 880)	-	71 489
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	30 409	(30 075)	-	334
Pochodne instrumenty finansowe	1 060	4	(477)	587
Aktywa z tytułu nierozliczonych strat podatkowych	2 436	(513)	-	1 923
Korekta wyceny	(6 598)	(2 199)	-	(8 797)
Razem	69 829	(41 921)	(555)	27 353

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

	1 stycznia 2017 r.	Zmiana podatku odroczonego od różnic przejściowych ujęta		31 grudnia 2017 r.
		jako zysk lub strata bieżącego okresu	w innych całkowitych dochodach	
Koncesyjne wartości niematerialne	(88 832)	4 769	-	(84 063)
Rzeczowe aktywa trwałe oraz pozostałe wartości niematerialne	54 140	(8 654)	-	45 486
Nieruchomości inwestycyjne	180	(100)	-	80
Pozostałe inwestycje długoterminowe	(308)	98	-	(210)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	218	(42)	-	176
Zapasy	7	-	-	7
Inwestycje krótkoterminowe	1 937	(1 702)	-	235
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(115)	25	-	(90)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	(360)	265	-	(95)
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	39 273	(39 226)	-	47
Przychody przyszłych okresów	2 492	(89)	-	2 403
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	848	322	7	1 177
Rezerwy	82 205	(4 836)	-	77 369
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	333	30 076	-	30 409
Pochodne instrumenty finansowe	1 700	8	(648)	1 060
Aktywa z tytułu nierozliczonych strat podatkowych	1 148	1 288	-	2 436
Korekta wyceny	(4 883)	(1 715)	-	(6 598)
Razem	89 983	(19 513)	(641)	69 829

Straty podatkowe

Zgodnie z prawem strata poniesiona w roku podatkowym może obniżyć dochód do opodatkowania w najbliższych pięciu kolejno po sobie następujących latach podatkowych, z tym że wysokość obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% kwoty straty. Na dzień 31 grudnia 2018 r. wysokość strat podatkowych pozostających do rozliczenia wyniosła 10 124 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 12 819 tys. zł). Ze względu na niepewność wykorzystania części strat podatkowych w dającej się przewidzieć przyszłości, Grupa na dzień 31 grudnia 2018 r. rozpoznała w odniesieniu do nich tylko część aktywa z tytułu podatku odroczonego tj. kwotę 1 553 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 2 436 tys. zł).

Wysokość straty	Termin wygaśnięcia
1 944	2019
373	2020
4 457	2021
3 350	2022
10 124	

21. Należności oraz zobowiązania z tytułu podatku dochodowego

Należności brutto z tytułu podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2018 r. wynoszą 20 249 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 3 901 tys. zł). Jest to kwota należna Grupie do rozliczenia z przyszłym zobowiązaniem do urzędu skarbowego z tytułu podatku dochodowego. Ze względu na niepewność odzyskania części ww. należności z tytułu podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2018 r., jej wartość koryguje odpis z tytułu utraty wartości w kwocie 1 341 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 1 341 tys. zł).

Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego w wysokości 204 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 337 tys. zł) stanowi różnicę pomiędzy dokonаныmi płatnościami za bieżący i ubiegły rok obrotowy a kwotą podatku należnego.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

22. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	719	490
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek pozostałych	14 492	11 049
Należności z tytułu podatku od towarów i usług	20 300	12 086
Pozostałe należności od jednostek pozostałych	1 849	1 827
Razem	37 360	25 452

Należności z tytułu umów z klientami ujęte w należnościach z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych wyniosły 10 855 tys. zł na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz 10 617 tys. zł na dzień 1 stycznia 2018 r.

Informacje w zakresie ekspozycji Grupy na ryzyko kredytowe, rynkowe jak również informacje na temat strat z tytułu utraty wartości zaprezentowano w nocie 35.1.

23. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Środki pieniężne w kasie	114	111
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	63 655	66 846
Krótkoterminowe lokaty bankowe	269 620	327 386
Środki pieniężne w drodze	352	2 557
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, wartość wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	333 741	396 900
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, wartość wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	333 741	396 900

24. Kapitał własny

24.1. Kapitał zakładowy

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Ilość akcji na początek okresu	247 262 023	247 262 023
Ilość akcji na koniec okresu (w pełni opłaconych)	247 262 023	247 262 023
Wartość nominalna 1 akcji (w złotych)	0,75	0,75
Wartość nominalna emisji serii A	6 256	6 256
Wartość nominalna emisji serii B	370	370
Wartość nominalna emisji serii D	3 000	3 000
Wartość nominalna emisji serii E	71 196	71 196
Wartość nominalna emisji serii F	37 500	37 500
Wartość nominalna emisji serii G	67 125	67 125
Razem	185 447	185 447

Posiadacze akcji zwykłych są uprawnieni do otrzymywania uchwalonych dywidend oraz mają prawo do jednego głosu na akcję podczas Walnego Zgromadzenia Spółki. Wszystkie akcje uprawniają w jednakowym stopniu do majątku Spółki w przypadku podziału majątku.

24.2. Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Saldo kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń wynika z wyceny instrumentów pochodnych spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Uznane za efektywne zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne wyniosły w 2018 r. -487 tys. zł (2017 r.: -431 tys. zł). W konsekwencji dokonanych w 2018 r. płatności odsetkowych objętych ww. zabezpieczeniem, Grupa przeklasyfikowała do kosztów finansowych zmianę wartości godziwej instrumentów zabezpieczających na ogólną kwotę -2 998 tys. zł (2017 r.: -3 842 tys. zł). Wartość efektywnych zmian opisanych powyżej została skorygowana o ujętą w innych całkowitych dochodach zmianę podatku odroczonego w wysokości 93 tys. zł, z czego 570 tys. zł dotyczyło części zmian przekwalifikowanych do kosztów finansowych (2017 r.: odpowiednio 82 tys. zł i 730 tys. zł).

24.3. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów kapitałowych

Na kapitał ten odnoszone są zyski i straty z wyceny inwestycji w instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

24.4. Pozostałe kapitały rezerwowe i zapasowy

Pozostałe kapitały rezerwowe są tworzone przez Walne Zgromadzenia z części lub całości zatwierdzonych zysków spółek należących do Grupy. Walne Zgromadzenie może również wskazać konkretny cel, na który środki te mają być przeznaczone.

24.5. Dywidendy

2018 r.

W dniu 4 kwietnia 2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę o wypłacie dywidendy w kwocie 71 706 tys. zł, tj. 0,29 zł na jedną akcję. Dzień 18 kwietnia 2018 r. ustalono jako dzień dywidendy, natomiast dzień 18 maja 2018 r. jako termin wypłaty dywidendy.

W dniu 29 marca 2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie VIA4 S.A. podjęło uchwałę o wypłacie dywidendy za 2017 r. Udziałom niekontrolującym przypadła kwota 5 386 tys. zł, z czego 1 393 tys. zł zostało zaliczkowo wypłacone w 2017 r.

W dniu 8 listopada 2018 r. Rada Nadzorcza VIA4 S.A. podjęła uchwałę o wypłacie zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy za 2018 r. w wysokości 3 045 tys. zł, z czego 1 370 tys. zł przypadło na udziały niekontrolujące.

2017 r.

W dniu 13 kwietnia 2017 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę o wypłacie dywidendy w kwocie 44 507 tys. zł, tj. 0,18 zł na jedną akcję. Dzień 24 kwietnia 2017 r. ustalono jako dzień dywidendy, natomiast dzień 16 maja 2017 r. jako termin wypłaty dywidendy.

W dniu 23 marca 2017 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie VIA4 S.A. podjęło uchwałę o wypłacie dywidendy za 2016 r. Udziałom niekontrolującym przypadła kwota 5 716 tys. zł, z czego 1 418 tys. zł zostało zaliczkowo wypłacone w 2016 r.

W dniu 22 grudnia 2017 r. Rada Nadzorcza VIA4 S.A. podjęła uchwałę o wypłacie zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy za 2017 r. w wysokości 3 097 tys. zł, z czego 1 394 tys. zł przypadło na udziały niekontrolujące.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

24.6. Udziały niekontrolujące

Poniżej zaprezentowano podstawowe dane finansowe VIA4 S.A. (wartości przed dokonaniem korekt konsolidacyjnych), jedynej spółki zależnej Grupy posiadającej udziały niekontrolujące.

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Udziały niekontrolujące %	45%	45%
Aktywa trwałe	9 637	9 945
Aktywa obrotowe	13 525	13 649
Zobowiązania długoterminowe	(5 168)	(5 259)
Zobowiązania krótkoterminowe	(7 767)	(7 904)
Aktywa netto	10 227	10 431
Aktywa netto przypadające na udziały niekontrolujące	4 602	4 694
Przychody	47 575	44 374
Zysk netto za okres sprawozdawczy	11 760	11 996
Inne całkowite dochody	(47)	(27)
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	11 713	11 969
Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące	5 292	5 398
Całkowite dochody ogółem przypadające na udziały niekontrolujące	5 271	5 387
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	13 883	14 380
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(86)	(270)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(14 336)	(15 007)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(539)	(897)
Dywidendy wypłacone w okresie sprawozdawczym przypadające na udziały niekontrolujące	(5 363)	(5 692)

25. Zysk przypadający na jedną akcję

Kalkulacja podstawowego zysku przypadającego odpowiednio na jedną akcję dokonana została w oparciu o zysk netto akcjonariuszy Jednostki Dominującej w kwocie 181 136 tys. zł (2017 r.: 153 382 tys. zł) oraz o średnią ważoną liczbę akcji na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w liczbie 247 262 tys. sztuk (31 grudnia 2017 r.: 247 262 tys. sztuk).

Zysk netto akcjonariuszy Jednostki Dominującej na akcję zwykłą

	2018 r.	2017 r.
Zysk netto za okres sprawozdawczy akcjonariuszy Jednostki Dominującej (w tys. zł)	181 136	153 382
Średnia ważona liczba akcji zwykłych na koniec okresu (w tys. akcji)	247 262	247 262
Zysk netto za okres sprawozdawczy akcjonariuszy Jednostki Dominującej na akcję zwykłą (w złotych)	0,73	0,62

Na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2017 r. nie stwierdzono czynników, które powodowałyby rozwodnienie zysku przypadającego na jedną akcję.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

26. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Długoterminowa część kredytów i pożyczek zabezpieczonych na majątku Grupy	33 229	76 295
Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	33 229	76 295
Krótkoterminowa część kredytów i pożyczek zabezpieczonych na majątku Grupy	44 176	40 943
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	44 176	40 943

W dniu 28 grudnia 2005 r. pomiędzy Stalexport Autostrada Małopolska S.A. i bankami komercyjnymi została zawarta Konsorcjalna Umowa Kredytowa. Okres udostępniania kredytu zakończył się 30 września 2010 r. Nominalna kwota zaciągniętego kredytu wyniosła 360 mln zł. W 2018 r. spółka dokonała spłaty kredytu na łączną kwotę 40 889 tys. zł (w 2017 r. spłacono kwotę 37 749 tys. zł).

Terminy i warunki spłaty kredytów

	Waluta	Nominalna stopa	Rok spłaty	Wartość zobowiązania na 31 grudnia 2018 r.		Wartość zobowiązania na 31 grudnia 2017 r.	
				nominalna	bilansowa	nominalna	bilansowa
Kredyty							
Konsorcjum	PLN	WIBOR 6M + marża	2020*	77 723	77 405	118 611	117 238
Razem zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek				77 723	77 405	118 611	117 238

(*) Spłaty w transzach do 2020 r.

Zabezpieczenia ustanowione na majątku Grupy

Na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2017 r., poza zastawami ustanowionymi na rzeczowych aktywach trwałych opisanymi w notcie 15, najważniejsze zabezpieczenia w ramach Konsorcjalnej Umowy Kredytowej obejmowały:

- zastaw na akcjach SAM S.A., VIA4 S.A. oraz Stalexport Autoroute S.a r.l.,
- przeniesienie praw wynikających z umów dotyczących projektu Autostrady A-4 Katowice - Kraków,
- przeniesienie praw do rachunków bankowych SAM S.A.,
- cesja wierzytelności SAM S.A. związanych z projektem Autostrady A-4 Katowice – Kraków.

27. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

Na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2017 r. Grupa nie posiadała zobowiązań z tytułu leasingu finansowego.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

28. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Długoterminowe		
Zobowiązania z tyt. odpraw emerytalnych	823	519
Zobowiązania z tyt. odpraw rentowych	39	25
Zobowiązania z tyt. nagród jubileuszowych	2 035	1 713
Zobowiązania z tyt. innych świadczeń pracowniczych	-	2 345
Razem	2 897	4 602
Krótkoterminowe		
Zobowiązania z tyt. odpraw emerytalnych	359	235
Zobowiązania z tyt. odpraw rentowych	6	4
Zobowiązania z tyt. nagród jubileuszowych	205	142
Zobowiązania z tyt. innych świadczeń pracowniczych	3 520	-
Razem	4 090	381

Kwoty przyszłych zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, odpraw rentowych oraz nagród jubileuszowych zostały określone w oparciu o model wyceny aktuarialnej.

Zobowiązania z tyt. innych świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2018 r. stanowiły zarachowane przewidywane kwoty premii pieniężnych należne członkom Zarządów spółek Grupy na mocy 3-letnich planów motywacyjnych uchwalonych przez Rady Nadzorcze tychże spółek w 2016 r.

28.1. Zmiana stanu zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych

	Świadczenia po okresie zatrudnienia		Nagrody jubileuszowe		Inne świadczenia pracownicze		Razem	
	2018 r.	2017 r.	2018 r.	2017 r.	2018 r.	2017 r.	2018 r.	2017 r.
Wartość na dzień 1 stycznia	783	668	1 855	1 627	2 345	1 172	4 983	3 467
Zmiany ujęte w zysku lub stracie	407	96	521	337	1 175	1 173	2 103	1 606
Koszt bieżącego zatrudnienia	72	81	178	228	1 175	1 173	1 425	1 482
Koszt odsetkowy	13	15	38	52	-	-	51	67
(Zyski)/Straty aktuarialne	-	-	305	57	-	-	305	57
Zmiany ujęte w innych całkowitych dochodach	49	35	-	-	-	-	49	35
(Zyski)/Straty aktuarialne z tytułu:	49	35	-	-	-	-	49	35
- założeń demograficznych	5	4	-	-	-	-	5	4
- założeń finansowych	15	18	-	-	-	-	15	18
- innych założeń	29	13	-	-	-	-	29	13
Wyplacone świadczenia	(12)	(16)	(136)	(109)	-	-	(148)	(125)
Wartość na dzień 31 grudnia	1 227	783	2 240	1 855	3 520	2 345	6 987	4 983

28.2. Założenia aktuarialne

Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, odpraw rentowych oraz nagród jubileuszowych zostały wyliczone na podstawie poniższych założeń:

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Stopa dyskontowa	3,0%	3,2%-3,3%
Wzrost wynagrodzeń w przyszłości	3,0%-3,5%	3,0%-6,0%
Prawdopodobieństwo rezygnacji	2%-5,6%	2,2%-6,1%

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Średni ważony okres obowiązywania zobowiązań z tytułu poszczególnych świadczeń pracowniczych na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego kształtował się następująco:

(w latach)	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Świadczenia po okresie zatrudnienia	12,1-17,1	12,2-18,0
Nagrody jubileuszowe	5,8-15,3	6,8-15,6

28.3. Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości, pokazującą jaki wpływ na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych miałyby prawdopodobne zmiany istotnych założeń aktuarialnych występujących na koniec okresu sprawozdawczego, przy pozostałych założeniach niezmiennych.

31 grudnia 2018 r.	Zmiana stopy dyskontowej		Zmiana wzrostu wynagrodzeń		Zmiana prawdopodob. rezygnacji	
	- 0,5 pp	+ 0,5 pp	- 0,5 pp	+ 0,5 pp	- 0,5 pp	+ 0,5 pp
Zobowiązania z tyt. odpraw emerytalnych	1 230	1 136	1 136	1 229	1 225	1 133
Zobowiązania z tyt. odpraw rentowych	47	44	44	47	47	44
Zobowiązania z tyt. nagród jubileuszowych	2 307	2 177	2 177	2 307	2 310	2 173
Razem	3 584	3 357	3 357	3 583	3 582	3 350
31 grudnia 2017 r.	- 0,5 pp	+ 0,5 pp	- 0,5 pp	+ 0,5 pp	- 0,5 pp	+ 0,5 pp
Zobowiązania z tyt. odpraw emerytalnych	784	725	725	784	1 241	752
Zobowiązania z tyt. odpraw rentowych	30	29	29	30	30	29
Zobowiązania z tyt. nagród jubileuszowych	1 915	1 799	1 799	1 914	1 918	1 795
Razem	2 729	2 553	2 553	2 728	3 189	2 576

29. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Płatności z tytułu Koncesji	-	252
Pozostałe zobowiązania wobec jednostek powiązanych	5 315	5 201
Pozostałe zobowiązania wobec jednostek pozostałych	1 003	921
Razem	6 318	6 374

Saldo pozostałych zobowiązań długoterminowych stanowią kwoty zatrzymane będące zabezpieczeniem realizacji kontraktów budowlanych oraz kaucje gwarancyjne związane z wykonanymi robotami budowlanymi o terminie zwrotu przekraczającym 12 miesięcy.

30. Przychody przyszłych okresów

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Długoterminowe		
Przedpłaty z tytułu dzierżawy (głównie miejsc obsługi podróży)	5 970	6 795
Inne	52	59
Razem	6 022	6 854
Krótkoterminowe		
Przedpłaty z tytułu dzierżawy (głównie miejsc obsługi podróży)	825	825
Przedpłaty na poczet należnej opłaty za przejazd Autostradą A-4 Katowice - Kraków	-	4 962
Inne	7	7
Razem	832	5 794

W rezultacie wprowadzenia MSSF 15 Grupa w 2018 r. zmieniła prezentację kwot otrzymanych na poczet należnej opłaty za przejazd Autostradą A-4 Katowice-Kraków ujmując je w ramach zobowiązań z tytułu umów (patrz nota 31).

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

31. Zobowiązania z tytułu umów

	31 grudnia 2018 r.	1 stycznia 2018 r.
Krótkoterminowe		
Przedpłaty na poczet należnej opłaty za przejazd Autostradą A-4 Katowice - Kraków	6 102	4 962
Razem	6 102	4 962

Przedpłaty w kwocie 4 537 tys. zł, uwzględnione w saldzie zobowiązań z tytułu umów na dzień 1 stycznia 2018 r., zostały ujęte w przychodach w 2018 r.

32. Rezerwy

	Rezerwy na wymianę nawierzchni autostrady	Rezerwy na wydatki inwestycyjne Etapu II	Razem
Rezerwy długoterminowe			
Wartość na dzień 1 stycznia 2017 r.	43 884	300 918	344 802
Zwiększenia, w tym:	16 278	5 801	22 079
- z tytułu dyskonta	838	5 801	6 639
Zmiana szacunków	(9 662)	17 588	7 926
Reklasyfikacja	(932)	(11 631)	(12 563)
Wartość na dzień 31 grudnia 2017 r.	49 568	312 676	362 244
Wartość na dzień 1 stycznia 2018 r.	49 568	312 676	362 244
Zwiększenia, w tym:	14 168	5 787	19 955
- z tytułu dyskonta	702	5 787	6 489
Zmiana szacunków	(18 986)	(13 750)	(32 736)
Reklasyfikacja	(42 290)	(9 810)	(52 100)
Wartość na dzień 31 grudnia 2018 r.	2 460	294 903	297 363
Rezerwy krótkoterminowe			
Wartość na dzień 1 stycznia 2017 r.	36 221	51 636	87 857
Zwiększenia, w tym:	539	833	1 372
- z tytułu dyskonta	539	833	1 372
Zmiana szacunków	(3 135)	(3 663)	(6 798)
Wykorzystanie	(21 937)	(26 855)	(48 792)
Wydatki inwestycyjne przeniesione na środki trwałe	-	111	111
Wydatki inwestycyjne przeniesione ze środków trwałych w budowie	-	(1 355)	(1 355)
Reklasyfikacja	932	11 631	12 563
Wartość na dzień 31 grudnia 2017 r.	12 620	32 338	44 958
Wartość na dzień 1 stycznia 2018 r.	12 620	32 338	44 958
Zwiększenia, w tym:	291	917	1 208
- z tytułu dyskonta	291	917	1 208
Zmiana szacunków	(17 484)	35 263	17 779
Wykorzystanie	(10 103)	(27 048)	(37 151)
Reklasyfikacja	42 290	9 810	52 100
Wartość na dzień 31 grudnia 2018 r.	27 614	51 280	78 894

Rezerwa na wydatki inwestycyjne stanowi wartość bieżącą przyszłych wydatków związanych z realizacją robót modernizacyjnych odcinka Katowice-Kraków Autostrady A4 (Etap II), do których poniesienia Koncesjonariusz został zobowiązany w ramach Umowy Koncesyjnej (szerzej patrz nota 4).

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

W bieżącym okresie Grupa dokonała zmiany szacunków dotyczących stóp procentowych zastosowanych do określenia bieżącej wartości rezerw na wymianę nawierzchni autostrady oraz rezerwy na wydatki inwestycyjne Etapu II (w obu przypadkach zakres wartości stóp dyskonta zastosowany na 31 grudnia 2017 r. wynosił od 2% do 3,62%, w chwili obecnej od 1,74% do 2,94%). W wyniku tych zmian wartość rezerwy na wymianę nawierzchni wzrosła o 337 tys. zł (2017 r.: wzrost o 122 tys. zł) i zgodnie z MSR 37 kwota ta powiększyła koszty operacyjne okresu, natomiast wartość rezerwy na wydatki inwestycyjne Etapu II wzrosła o 3 459 tys. zł (2017 r.: wzrost o 606 tys. zł), która to kwota powiększyła koncesyjne wartości niematerialne.

W bieżącym okresie Grupa dokonała również przeszacowania rezerw na wymianę nawierzchni oraz rezerwy na wydatki inwestycyjne Etapu II w związku ze zmianą szacunków dotyczących przewidywanych wydatków oraz harmonogramu prac budowlanych. W wyniku tej zmiany wartość rezerwy na wymianę nawierzchni spadła o 36 807 tys. zł (2017 r.: spadek o 12 919 tys. zł) i zgodnie z MSR 37 kwota ta pomniejszyła koszty operacyjne okresu, natomiast wartość rezerwy na wydatki inwestycyjne Etapu II wzrosła o 18 054 tys. zł (2017 r.: wzrost o 13 319 tys. zł), zwiększając równocześnie koncesyjne wartości niematerialne.

33. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (krótkoterminowe)

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	7 004	5 263
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	4 744	8 714
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	5 328	2 192
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	2 278	2 054
Płatności z tytułu Koncesji	-	158 520
Pozostałe zobowiązania wobec jednostek powiązanych oraz rozliczenia międzyokresowe kosztów	3 976	5 165
Pozostałe zobowiązania wobec jednostek pozostałych oraz rozliczenia międzyokresowe kosztów	3 790	3 027
Razem	27 120	184 935

Na saldo pozostałych zobowiązań oraz rozliczeń międzyokresowych znaczący wpływ mają kwoty zatrzymane będące zabezpieczeniem realizacji kontraktów budowlanych oraz kaucje gwarancyjne związane z wykonanymi robotami budowlanymi. Wartość ww. zobowiązań na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosła 4 326 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 5 883 tys. zł).

Zgodnie z Umową Koncesyjną SAM S.A. zobowiązana była do poniesienia Płatności z tytułu Koncesji wobec Krajowego Funduszu Drogowego (przejęte zobowiązanie z tytułu zaciągniętego przez Skarb Państwa kredytu EBOiR). Wartość nominalna zobowiązania zgodnie z załącznikiem nr 7 do Umowy Koncesyjnej wynosiła 222 918 tys. zł. W 2018 r. SAM S.A. uregulowała Płatności z tytułu Koncesji na ogólną kwotę 163 332 tys. zł netto, a w 2017 r. na kwotę 59 585 tys. zł netto.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

34. Instrumenty finansowe

34.1. Klasyfikacja i wartość godziwa instrumentów finansowych

Poniżej zaprezentowano wartości bilansowe oraz wartości godziwe instrumentów finansowych wraz ze wskazaniem ich poziomu w hierarchii wartości godziwej. Dla instrumentów finansowych niewycenianych wg wartości godziwej, których wartość bilansowa jest zbliżona do ich wartości godziwej, nie podano ich wartości godziwej.

31 grudnia 2018 r.

Nota	Wartość bilansowa				Wartość godziwa			
	Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Zabezpieczające instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej	Instrumenty finansowe wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu	Razem	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej								
Instrumenty kapitałowe*	19	1 966	-	-	1 966	-	-	-
		1 966	-	-	1 966			
Aktywa finansowe niewyceniane wg wartość godziwej								
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe**	22	-	-	17 060	17 060			
Bankowe lokaty terminowe (inwestycje długoterminowe)	19	-	-	419 200	419 200			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23	-	-	333 741	333 741			
		-	-	770 001	770 001			
Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej								
SWAP procentowy służący zabezpieczeniu***	34.2	-	(3 749)	-	(3 749)	-	(3 749)	-
		-	(3 749)	-	(3 749)			(3 749)
Zobowiązania finansowe niewyceniane wg wartość godziwej								
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	26	-	-	(77 405)	(77 405)			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe**	33	-	-	(24 903)	(24 903)			
		-	-	(102 308)	(102 308)			

* Instrumenty kapitałowe będące w posiadaniu Grupy nie są notowane na rynkach finansowych, Grupa nie dysponuje również informacjami o niedawnych transakcjach zrealizowanych na warunkach rynkowych, których przedmiotem byłyby ww. instrumenty. Z uwagi na powyższe wartość godziwą tych instrumentów kapitałowych określono w oparciu o udział Grupy w aktywach netto ich emitentów według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. lub na koniec ostatniego okresu sprawozdawczego, za który Grupa dysponuje adekwatnymi informacjami finansowym. W 2018 r. Grupa odnotowała zysk z wyceny ww. instrumentów kapitałowych w kwocie 493 tys. zł, który zaprezentowano w pozycji „Zmiana wartości godziwej instrumentów kapitałowych” skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów.

** Bez uwzględnienia należności z tyt. podatku od towarów i usług/zobowiązań z tyt. podatków, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń oraz zobowiązań z tyt. wynagrodzeń.

*** Wartość godziwa zabezpieczających instrumentów pochodnych (SWAP stopy procentowej) ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu zawartych transakcji, stanowiące różnicę między strumieniami płatności opartymi o zmienną stopę procentową (6M WIBOR), a strumieniami płatności opartymi o stałą stopę procentową. Wartość godziwa została określona z uwzględnieniem korekty z tytułu ryzyka kredytowego Grupy oraz kontrahenta (patrz również nota 35.2).

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

		Wartość bilansowa				Wartość godziwa				
		Pozyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty pochodne	Zobowiązania finansowe wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu	Razem	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
31 grudnia 2017 r.*										
	<i>Nota</i>									
Aktywa finansowe niewyceniane wg wartość godziwej										
Instrumenty kapitałowe**	19	-	1 473	-	-	1 473				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe***	22	13 366	-	-	-	13 366				
Bankowe lokaty terminowe (inwestycje długoterminowe)	19	434 077	-	-	-	434 077				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23	396 900	-	-	-	396 900				
		844 343	1 473	-	-	845 816				
Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej										
SWAP procentowy służący zabezpieczeniu****	34.2	-	-	(6 456)	-	(6 456)	-	(6 456)	-	(6 456)
		-	-	(6 456)	-	(6 456)				
Zobowiązania finansowe niewyceniane wg wartość godziwej										
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	26	-	-	-	(117 238)	(117 238)				
Płatności z tytułu Koncesji*****	33	-	-	-	(158 772)	(158 772)				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe***	33	-	-	-	(27 408)	(27 408)				
		-	-	-	(303 418)	(303 418)				

* Grupa zastosowała MSSF 9 po raz pierwszy na dzień 1 stycznia 2018 r. nie przekształcając, zgodnie z wybraną opcją przewidzianą w przepisach przejściowych, danych za okresy porównawcze.

** Przed 1 stycznia 2018 r. udziały i akcje nienotowane na rynkach finansowych, dla których nie było żadnych alternatywnych sposobów weryfikacji ich wartości godziwej, wyceniano w cenie nabycia skorygowanej o odpisy z tytułu utraty wartości oraz klasyfikowano jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Począwszy od 1 stycznia 2018 r. instrumenty te są klasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

*** Bez uwzględnienia należności z tyt. podatku od towarów i usług/zobowiązań z tyt. podatków, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń, zobowiązań z tyt. wynagrodzeń, a także krótkoterminowej części Płatności z tytułu Koncesji.

**** Wartość godziwa zabezpieczających instrumentów pochodnych (SWAP stopy procentowej) ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu zawartych transakcji, stanowiące różnicę między strumieniami płatności opartymi o zmienną stopę procentową (6M WIBOR), a strumieniami płatności opartymi o stałą stopę procentową. Wartość godziwa została określona z uwzględnieniem korekty z tytułu ryzyka kredytowego Grupy oraz kontrahenta (patrz również nota 35.2).

***** Dla Płatności z tytułu Koncesji nie jest możliwe oszacowanie wartości godziwej ze względu na brak aktywnego rynku podobnych instrumentów finansowych.

Hierarchia instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej można zakwalifikować do następujących modeli wyceny:

- Poziom 1: ceny kwotowane (nieskorygowane) na aktywnych rynkach dla takich samych aktywów i zobowiązań,
- Poziom 2: dane wejściowe, inne niż ceny kwotowane użyte w Poziomie 1, które są obserwowalne dla danych aktywów i zobowiązań, albo bezpośrednio, albo pośrednio,
- Poziom 3: dane wejściowe niebazujące na obserwowalnych cenach rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

34.2. Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne z tytułu płatności odsetkowych związanych z Konsorcjalną Umową Kredytową pomiędzy SAM S.A. a Konsorcjum. Dla zabezpieczanych przepływów stosuje się rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge). Jako instrument zabezpieczający stosowany jest instrument pochodny (SWAP stopy procentowej).

Planowana realizacja zabezpieczanych przepływów pieniężnych następuje w okresach półrocznych pomiędzy 31 marca 2009 r. a 28 grudnia 2020 r. Planowany termin wpływu wyniku z transakcji zabezpieczającej na wynik finansowy jest ściśle dopasowany do terminu realizacji zabezpieczanych przepływów pieniężnych (kwestia opisana również w nocie 35.2 oraz 6.12).

Zobowiązanie wynikające z wyceny instrumentu zabezpieczającego na 31 grudnia 2018 r. wynosiło 3 749 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 6 456 tys. zł). Wpływ rachunkowości zabezpieczeń przyszłych przepływów pieniężnych w części uznanej za efektywną został ujęty w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów i zaprezentowany jako osobna pozycja w ramach innych całkowitych dochodów (patrz również nota 24.2). Nieefektywna część zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego w wysokości 19 tys. zł została ujęta w kosztach finansowych (2017 r.: 50 tys. zł).

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

34.3. Uzgodnienie zmiany stanu zobowiązań wynikających z działalności finansowej

	Zobowiązania finansowe		Zabezpieczające instrumenty pochodne	Razem
	Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	Płatności z tytułu Koncesji	SWAP procentowy służący zabezpieczeniu (zobowiązanie)	
Wartość na dzień 1 stycznia 2018 r.	117 238	158 772	6 456	282 269
Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych z działalności finansowej	(40 889)	(163 332)	-	(204 221)
Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek	(40 889)	-	-	(40 889)
Wydatki na spłatę Płatności z tytułu Koncesji (netto)	-	(163 332)	-	(163 332)
Zmiany wartości godziwej	-	-	(2 492)	(2 492)
Inne zmiany	1 056	4 560	(215)	5 401
Odsetki ujęte w kosztach finansowych	4 948	4 560	3 017	12 525
Odsetki zapłacone	(3 892)	-	(3 232)	(7 124)
Wartość na dzień 31 grudnia 2018 r.	77 405	-	3 749	80 957

	Zobowiązania finansowe		Zabezpieczające instrumenty pochodne	Razem
	Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	Płatności z tytułu Koncesji	SWAP procentowy służący zabezpieczeniu (zobowiązanie)	
Wartość na dzień 1 stycznia 2017 r.	153 362	206 700	10 014	370 076
Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych z działalności finansowej	(37 749)	(59 585)	-	(97 334)
Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek	(37 749)	-	-	(37 749)
Wydatki na spłatę Płatności z tytułu Koncesji (netto)	-	(59 585)	-	(59 585)
Zmiany wartości godziwej	-	-	(3 361)	(3 361)
Inne zmiany	1 625	11 657	(197)	12 888
Odsetki ujęte w kosztach finansowych	6 906	11 657	3 892	22 455
Odsetki zapłacone	(5 281)	-	(4 089)	(9 370)
Wartość na dzień 31 grudnia 2017 r.	117 238	158 772	6 456	282 269

35. Zarządzanie ryzykiem finansowym

35.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia przez Grupę strat finansowych na skutek niewypełnienia przez klienta lub kontrahenta będącego stroną instrumentu finansowego swoich kontraktowych zobowiązań. Ryzyko kredytowe jest głównie związane z należnościami Grupy od klientów oraz inwestycjami finansowymi. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są lokowane w instytucjach finansowych o wysokiej wiarygodności finansowej.

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe:

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Pozostałe inwestycje długoterminowe	419 343	434 147
Inwestycje krótkoterminowe	1 823	1 403
Należności z tytułu podatku dochodowego	18 908	2 560
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	37 360	25 452
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	333 741	396 900
Razem	811 175	860 462

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. Grupa w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług dokonała oszacowania oczekiwanych strat kredytowych w oparciu o macierz rezerw, zdefiniowaną na podstawie danych historycznych dotyczących strat kredytowych.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Poniższa tabela przedstawia ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe oraz odpisy na oczekiwane straty kredytowe w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług na dzień 31 grudnia 2018 r.

31 grudnia 2018 r.	Średni ważony wskaźnik utraty wartości	Należności z tyt. dostaw i usług brutto	Wartość zabezpieczenia (maks. do kwoty należności brutto)	Należności brutto przekraczające wartość zabezpieczenia	Strata z tyt. utraty wartości
bieżące (nieprzeterminowane)	0,00%	10 211	1	10 210	-
1-30 dni przeterminowania	0,41%	69	18	51	-
31-90 dni przeterminowania	5,88%	48	20	28	2
91-180 dni przeterminowania	19,46%	25	7	18	4
181-365 dni przeterminowania	64,70%	6	-	6	4
366-730 dni przeterminowania	85,10%	1	-	1	1
więcej niż 730 dni przeterminowania	100,00%	5 054	4 862	192	192
Razem		15 414	4 908	10 506	203

Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług na kwotę 4 862 tys. zł posiadają zabezpieczenia na majątku kontrahenta przewyższające wartość tych należności. Dodatkowo płatność należności z tytułu dostaw i usług dotyczących wynajmu nieruchomości inwestycyjnych w wysokości 46 tys. zł jest zabezpieczona otrzymanymi przez Grupę kaucjami umownymi.

Pozostałe należności objęte są odpisem na oczekiwane straty kredytowe w kwocie 91 303 tys. zł. Należności te wynikają z działalności zaniechanej w latach ubiegłych i powstały przede wszystkim w rezultacie udzielonych poręczeń kredytowych dla spółek, które utraciły zdolność do spłaty swoich zobowiązań.

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych przedstawia się następująco (dane porównawcze za 2017 r. odnoszą się do odpisów aktualizujących wartość należności zgodnie z MSR 39):

	2018 r.	2017 r.
Wartość na dzień 1 stycznia	(91 500)	(91 565)
Odwrocenie strat/(Straty) z tytułu utraty wartości	(57)	51
Zaprzestanie ujmowania należności	4	14
Wartość na dzień 31 grudnia	(91 553)	(91 500)

Dane porównawcze prezentowane zgodnie z MSR 39

Poniższa tabela zawiera wiekowanie należności przeterminowanych z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności wraz z informacją o wysokości odpisów aktualizujących.

31 grudnia 2017 r.	
Należności przeterminowane brutto	
do 1 m-ca	83
powyżej 1 m-ca do 6 m-cy	19
powyżej 6 m-cy do 1 roku	-
powyżej 1 roku	96 273
Należności przeterminowane brutto razem	96 375
odpisy aktualizujące wartość należności przeterminowanych	(91 287)
Należności przeterminowane netto	5 088

35.2. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest związane z zejściem zmian w zakresie popytu, podaży oraz cen a także innych czynników, które wpłyną na wyniki Grupy lub wartość posiadanych aktywów (takich jak kursy walut zagranicznych, stopy procentowe, cena kapitału). Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest utrzymanie ekspozycji na to ryzyko w akceptowalnych ramach, przy jednoczesnej optymalizacji zwrotu z ryzyka.

Ryzyko stopy procentowej

Ekspozycja Grupy na zmiany stóp procentowych dotyczy głównie środków pieniężnych, ekwiwalentów środków pieniężnych, jak również kredytów bankowych oraz pozostałych zobowiązań opartych na zmiennej stopie procentowej bazującej na WIBOR + marża.

Poniższa tabela przedstawia profil podatności (maksymalną ekspozycję) Grupy na ryzyko zmiany stóp procentowych poprzez prezentację instrumentów finansowych w podziale według zmiennych i stałych stóp procentowych:

	Wartość nominalna 31 grudnia 2018 r.	Wartość nominalna 31 grudnia 2017 r.
Instrumenty o stałej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	419 200	434 077
Zobowiązania finansowe	-	-
	419 200	434 077
Wpływ zabezpieczających instrumentów pochodnych	(62 131)	(83 712)
	357 069	350 365
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	333 741	396 900
Zobowiązania finansowe	(77 723)	(280 852)
	256 018	116 048
Wpływ zabezpieczających instrumentów pochodnych	62 131	83 712
	318 149	199 760

Zgodnie z zapisami zawartych umów o finansowanie, w dniu 27 maja 2008 r. SAM S.A. oraz banki WestLB Bank Polska S.A. (obecnie stroną jest BGŻ BNP Paribas S.A.), PEKAO S.A., DEPFA Bank (zastąpiony przez FMS WERTMANAGEMENT) zawarły transakcje zabezpieczające przed ryzykiem przyszłych zmian stóp procentowych (Interest Rate Swaps) w odniesieniu do Konsorcjalnej Umowy Kredytowej, polegające na zamianie strumieni płatności opartych o zmienną stopę procentową (6M WIBOR) na strumienie płatności oparte o stałą stopę procentową. Transakcje te Grupa klasyfikuje jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. SAM S.A. posiadała zawarte transakcje zabezpieczające przed ryzykiem zmian przyszłych stóp procentowych w odniesieniu do kwoty kredytu w wysokości 170 mln zł, stanowiącej do 50% maksymalnej kwoty kredytu jaki ww. spółka mogła wykorzystać zgodnie z zawartą Konsorcjalną Umową Kredytową (w okresie od 30 września 2008 r. do 30 września 2010 r. transakcje zabezpieczały przepływy odsetkowe wynikające z kredytu o wartości 70 mln zł, a w okresie od 1 października 2010 r. do 28 grudnia 2020 r. transakcje zabezpieczą przepływy odsetkowe wynikające z kredytu o wartości do 190 mln zł). Terminy wymagalności zabezpieczanych płatności odsetkowych w transakcjach zabezpieczających są tożsame z terminami wymagalności płatności odsetkowych wynikających z zawartej Konsorcjalnej Umowy Kredytowej.

Grupa weryfikuje efektywność zabezpieczenia przepływów pieniężnych przy zastosowaniu metody hipotetycznego instrumentu pochodnego.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. zmiana wartości pozycji zabezpieczanej będąca podstawą kalkulacji nieefektywności zabezpieczenia wyniosła 487 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 431 tys. zł), natomiast wartość kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń (z uwzględnieniem wpływu podatku odroczonego) wykazana w odniesieniu do tej pozycji wyniosła -2 409 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: -4 443 tys. zł).

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Poza transakcjami opisanymi powyżej, działania dotyczące ograniczenia ryzyka zmian stóp procentowych obejmują bieżące monitorowanie sytuacji na rynku pieniężnym. Ponadto część inwestycji lokowana jest w instrumenty niezależne od zmian stopy WIBOR.

Grupa przeprowadziła analizę wrażliwości instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej oraz zabezpieczających instrumentów pochodnych na zmianę rynkowych stóp procentowych. W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ, jaki miałyby zwiększenie i zmniejszenie stopy procentowej o 100 pb na wynik finansowy i na kapitały własne. Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie inne zmienne jak np. kursy wymiany walut pozostają niezmiennione. Analizę przeprowadzono dla okresu bieżącego roku i dla okresu porównywalnego.

	Zysk lub strata bieżącego okresu		Kapitał własny	
	zwiększenia	zmniejszenia	zwiększenia	zmniejszenia
	100 pb	100 pb	100 pb	100 pb
31 grudnia 2018 r.				
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej	2 571	(2 571)	2 571	(2 571)
Zabezpieczające instrumenty pochodne	-	-	911	(911)
31 grudnia 2017 r.				
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej	1 220	(1 220)	1 220	(1 220)
Zabezpieczające instrumenty pochodne	-	-	1 669	(1 669)

Ryzyko kursowe

Na koniec 2018 r. ryzyko kursowe dotyczy środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych.

Poniższa tabela przedstawia profil podatności (maksymalną ekspozycję) Grupy na ryzyko zmiany kursów walutowych poprzez prezentację instrumentów finansowych w podziale według walut, w których są one denominowane.

Aktywa/zobowiązania według waluty po przeliczeniu na złote (dane w tys. zł)

	31 grudnia 2018 r.		
	EUR	USD	GBP
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	499	55	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(81)	-	(92)
Ekspozycja skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej na ryzyko kursowe	418	55	(92)
	31 grudnia 2017 r.		
	EUR	USD	GBP
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	484	104	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(80)	-	(85)
Ekspozycja skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej na ryzyko kursowe	404	104	(85)

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Grupa przeprowadziła analizę wrażliwości instrumentów finansowych denominowanych w walutach obcych na zmianę kursów tych walut. W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ, jaki miałyby wzmocnienie lub osłabienie złotego na dzień bilansowy o 5% w stosunku do wszystkich walut na wynik finansowy i na kapitały własne związane z wyceną tych instrumentów. Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie inne zmienne jak np. stopy procentowe pozostają niezmiennione.

	Zysk lub strata bieżącego okresu		Kapitał własny	
	wzrost kursów walut obcych o 5%	spadek kursów walut obcych o 5%	wzrost kursów walut obcych o 5%	spadek kursów walut obcych o 5%
31 grudnia 2018 r.	19	(19)	19	(19)
31 grudnia 2017 r.	21	(21)	21	(21)

35.3. Ryzyko utraty płynności finansowej

Ryzyko utraty płynności finansowej jest to ryzyko wystąpienia braku możliwości spłaty przez Grupę jej zobowiązań finansowych w momencie ich wymagalności.

Polityka zarządzania ryzykiem utraty płynności finansowej polega na zapewnieniu środków finansowych niezbędnych do wywiązywania się Grupy z zobowiązań finansowych i inwestycyjnych przy wykorzystaniu najbardziej atrakcyjnych źródeł finansowania.

Zarządzanie płynnością Grupy koncentruje się na szczegółowej analizie, planowaniu i podjęciu odpowiednich działań w obszarach obejmujących kapitał pracujący oraz zadłużenie finansowe netto.

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko utraty płynności finansowej:

31 grudnia 2018 r.

Zobowiązania finansowe z wyłączeniem instrumentów pochodnych	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne wynikające z umowy	do 6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	powyżej 5 lat
Zabezpieczone kredyty bankowe	77 405	(80 913)	(23 093)	(23 606)	(34 214)	-	-
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	6 318	(6 318)	-	-	(2 869)	(2 877)	(572)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	27 120	(27 120)	(27 120)	-	-	-	-
Wydatki związane z instrumentami pochodnymi							
SWAP procentowy służący zabezpieczeniu	3 749	(3 828)	(1 306)	(1 070)	(1 324)	(128)	-
Razem	114 592	(118 179)	(51 519)	(24 676)	(38 407)	(3 005)	(572)

31 grudnia 2017 r.

Zobowiązania finansowe z wyłączeniem instrumentów pochodnych	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne wynikające z umowy	do 6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	powyżej 5 lat
Płatności z tytułu Koncesji	158 772	(163 332)	(78 512)	(84 547)	(273)	-	-
Zabezpieczone kredyty bankowe	117 238	(125 827)	(22 159)	(22 636)	(46 713)	(34 319)	-
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	6 122	(6 122)	-	-	(1 365)	(4 757)	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	26 415	(26 415)	(26 415)	-	-	-	-
Wydatki związane z instrumentami pochodnymi							
SWAP procentowy służący zabezpieczeniu	6 456	(6 614)	(1 751)	(1 506)	(2 124)	(1 233)	-
Razem	315 003	(328 310)	(128 837)	(108 689)	(50 475)	(40 309)	-

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

35.4. Zarządzanie kapitałami

Podstawowym założeniem polityki Grupy w zakresie zarządzania kapitałami jest utrzymanie silnej bazy kapitałowej, która będzie podstawą zaufania ze strony inwestorów, kredytodawców oraz rynku i która zapewni przyszły rozwój Grupy. Grupa monitoruje zmiany w akcjonariacie, wskaźniki rentowności kapitału oraz wskaźniki relacji kapitału własnego do zobowiązań.

Celem Grupy jest osiągnięcie wskaźnika rentowności kapitału na poziomie satysfakcjonującym akcjonariuszy.

Jednostka Dominująca oraz spółki zależne będące spółkami akcyjnymi podlegają regulacji wynikającej z art. 396 § 1 KSH, który wymaga przekazania na kapitał zapasowy spółki akcyjnej co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego. Na dzień 31 grudnia 2018 r. spółki akcyjne tworzące Grupę osiągnęły już ww. poziom kapitału zapasowego.

Współczynnik zadłużenia netto do skorygowanego kapitału własnego na koniec okresu sprawozdawczego kształtował się następująco:

	31 grudnia 2018 r.	31 grudnia 2017 r.
Zobowiązania ogółem	510 996	740 173
<i>minus</i>		
Rezerwy na wydatki inwestycyjne Etapu II	346 183	345 014
Zabezpieczające instrumenty pochodne (z uwzględnieniem podatku odroczonego)	3 162	5 396
Bankowe lokaty terminowe (inwestycje długoterminowe)	419 200	434 077
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	333 741	396 900
Zadłużenie netto	(591 290)	(441 214)
Kapitał własny razem	809 908	698 173
<i>minus</i>		
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	(2 409)	(4 443)
Skorygowany kapitał własny razem	812 317	702 616
Współczynnik zadłużenia netto do skorygowanego kapitału własnego razem	(0,73)	(0,63)

W trakcie roku obrotowego nie było zmian w polityce Grupy dotyczącej zarządzania kapitałami.

36. Leasing operacyjny

Grupa traktuje posiadane prawa wieczystego użytkowania gruntów jako umowy leasingu operacyjnego, ujmując opłaty wnoszone z tego tytułu w zysku lub stracie okresu, którego dotyczą. Zarówno w 2018 r. jak i 2017 r. opłaty te wyniosły 126 tys. zł. Prawa wieczystego użytkowania gruntów będące w posiadaniu Grupy wygasają w grudniu 2089 r.

37. Zobowiązania inwestycyjne

Dnia 14 września 2012 r. SAM S.A. podpisała z firmą Autostrade Tech S.p.A. Kontrakt WUPO 2012 „Wymiana Urządzeń Poboru Opłat”. Bieżąca wartość kontraktu, uwzględniająca również koszty bieżące wsparcia i utrzymania w okresie obowiązywania kontraktu, wynosi 37 850 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2018 r. zaawansowanie finansowe wyniosło 37 850 tys. zł (100% wartości kontraktu), z czego 1 060 tys. zł dotyczyło prac rozliczonych w 2018 r.

W dniu 5 lutego 2016 r. SAM S.A. zawarła z konsorcjum firm Pavimental S.p.A. oraz Pavimental Polska Sp. z o.o. Kontrakt HM-3-2016 „Wymiana nawierzchni 2016-2017” obejmujący wymianę nawierzchni na odcinkach autostrady o łącznej długości 59,9 km, wykonanie robót mostowych związanych z wymianą nawierzchni oraz odbudowę części odwodnienia liniowego w pasie rozdziału. Bieżąca wartość kontraktu wynosi 46 596 tys. zł (po uwzględnieniu poleceń zmiany). Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. zaawansowanie finansowe (wartość rozliczonych robót) wyniosło 43 540 tys. zł (93% wartości kontraktu), z czego 8 425 tys. zł dotyczyło prac rozliczonych w 2018 r.

W dniu 1 kwietnia 2016 r. SAM S.A. zawarła z konsorcjum firm Pavimental S.p.A. oraz Pavimental Polska Sp. z o.o. Kontrakt F2b-6-2014 „Przebudowa odwodnienia autostrady A-4 na odcinku województwa śląskiego – część II” o bieżącej wartości 29 833 tys. zł (po uwzględnieniu poleceń zmiany). Kontrakt przewiduje przebudowę odwodnienia dla ośmiu zlewni w województwie śląskim. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. zaawansowanie finansowe (wartość rozliczonych robót) wyniosło 28 054 tys. zł (94% wartości kontraktu), z czego 5 537 tys. zł dotyczyło prac rozliczonych w 2018 r.

W dniu 22 czerwca 2017 r. SAM S.A. zawarła z firmą RE-Bau Sp. z o.o. Kontrakt F2b-11-2017 „Budowa ekranów akustycznych nr 2, 10, 12 i 28a”, którego wartość ostatecznie wyniosła 3 350 tys. zł. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. zaawansowanie finansowe (wartość rozliczonych robót) wyniosło 3 350 tys. zł (100% wartości kontraktu), z czego 3 115 tys. zł dotyczyło prac rozliczonych w 2018 r.

W dniu 4 lipca 2017 r. SAM S.A. podpisała z firmą Pavimental Polska Sp. z o.o. Kontrakt ROM48 „Remont podpór obiektu mostowego M48” o bieżącej wartości 21 552 tys. zł (po uwzględnieniu poleceń zmiany). Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. zaawansowanie finansowe (wartość rozliczonych robót) wyniosło 11 429 tys. zł (53% wartości kontraktu), z czego 9 322 tys. zł dotyczyło prac rozliczonych w 2018 r.

W dniu 18 września 2017 r. SAM S.A. podpisała z firmą Zakład Budowlano - Instalacyjny „ALFA” kontrakt na wykonanie nadbudowy i rozbudowy Budynku Zarządzania Autostradą o bieżącej wartości 2 059 tys. zł. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. zaawansowanie finansowe (wartość rozliczonych robót) wyniosło 1 834 tys. zł (89% wartości kontraktu), z czego 1 167 tys. zł dotyczyło prac rozliczonych w 2018 r.

W dniu 7 maja 2018 r. SAM S.A. zawarła z Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. kontrakt na wykonanie kompleksowej modernizacji pięciu przepustów drogowych o bieżącej wartości 2 837 tys. zł. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. zaawansowanie finansowe (wartość rozliczonych robót) wyniosło 2 837 tys. zł (100% wartości kontraktu).

W dniu 7 sierpnia 2018 r. SAM S.A. zawarła z firmą Pavimental Polska Sp. z o.o. kontrakt na wykonanie kompleksowej modernizacji odwodnienia liniowego w osi placu poboru opłat PPO „Brzęczkowice” o wartości 1 675 tys. zł. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. zaawansowanie finansowe (wartość rozliczonych robót) wyniosło 1 675 tys. zł (100% wartości kontraktu).

W dniu 21 listopada 2018 r. SAM S.A. zawarła z konsorcjum firm Pavimental S.p.A. oraz Pavimental Polska Sp. z o. o. Kontrakt ROM09-54 „Remont obiektów mostowych M09L i M09P oraz wymiana urządzeń dylatacyjnych na obiekcie M54” o wartości 8 694 tys. zł. Kontrakt obejmuje wykonanie prac remontowych na obiektach M09L i M09P oraz wymianę urządzeń dylatacyjnych na obiekcie M54P. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. nie poniesiono jeszcze żadnych wydatków inwestycyjnych związanych z kontraktem.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

38. Zobowiązania warunkowe

Zobowiązania warunkowe dotyczą udzielonych poręczeń i gwarancji na rzecz jednostek powiązanych w kwocie 23 668 tys. zł (31 grudnia 2017 r.: 22 758 tys. zł).

39. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

39.1. Stany rozrachunków z jednostkami powiązаныmi

31 grudnia 2018 r.	Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	Kaucje i kwoty zatrzymane*
Atlantia S.p.A.	-	17	-
Jednostki dominujące	-	17	-
Biuro Centrum Sp. z o.o.	2	629	-
Jednostki stowarzyszone	2	629	-
Pawimental S.p.A. S.A. Oddział w Polsce	-	2 426	4 445
Pawimental Polska Sp. z o.o.	18	1 689	4 193
Telepass S.p.A.	699	-	-
Autostrade Tech S.p.A.	-	2 710	176
Autogrill Polska Sp. z o.o.	-	-	10
Inne jednostki powiązane	717	6 825	8 824
Razem	719	7 471	8 824

31 grudnia 2017 r.	Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	Kaucje i kwoty zatrzymane*
Atlantia S.p.A.	-	17	-
Jednostki dominujące	-	17	-
Biuro Centrum Sp. z o.o.	8	61	-
Jednostki stowarzyszone	8	61	-
Pawimental S.p.A. S.A. Oddział w Polsce	-	1 302	4 964
Pawimental Polska Sp. z o.o.	10	1 284	3 816
Telepass S.p.A.	472	-	-
Autostrade Tech S.p.A.	-	2 589	1 586
Autogrill Polska Sp. z o.o.	-	-	10
Inne jednostki powiązane	482	5 175	10 376
Razem	490	5 253	10 376

* Patrz noty 28 i 33;

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2018 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

39.2. Wartość transakcji z jednostkami powiązanimi

	Przychody	Pozostałe przychody operacyjne	Koszty nabytych produktów, towarów i usług	Wartość wydatków inwestycyjnych i prac zw. z wymianą nawierzchni
2018 r.				
Biuro Centrum Sp. z o.o.	214	-	(3 140)	(383)
Jednostki stowarzyszone	214	-	(3 140)	(383)
Pavimental S.p.A. S.A. Oddział w Polsce	-	-	-	(5 537)
Pavimental Polska Sp. z o.o.	86	24	(826)	(18 596)
Autogrill Polska Sp. z o.o.	30	-	-	-
Telepass S.p.A.	6 686	-	-	-
Autostrade Tech S.p.A.	-	-	(3 603)	(734)
Inne jednostki powiązane	6 802	24	(4 429)	(24 867)
Razem	7 016	24	(7 569)	(25 250)
	Przychody	Pozostałe przychody operacyjne	Koszty nabytych produktów, towarów i usług	Wartość wydatków inwestycyjnych i prac zw. z wymianą nawierzchni
2017 r.				
Biuro Centrum Sp. z o.o.	259	-	(3 081)	-
Jednostki stowarzyszone	259	-	(3 081)	-
Pavimental S.p.A. S.A. Oddział w Polsce	-	-	-	(16 325)
Pavimental Polska Sp. z o.o.	101	17	(473)	(20 903)
Autogrill Polska Sp. z o.o.	57	-	-	-
Telepass S.p.A.	4 466	16	-	-
Autostrade Tech S.p.A.	118	9	(1 439)	(13 215)
Inne jednostki powiązane	4 742	42	(1 912)	(50 443)
Razem	5 001	42	(4 993)	(50 443)

Transakcje z jednostkami powiązanimi przeprowadzane były na zasadach rynkowych (patrz również punkt 5.3 Sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i Grupy Kapitałowej Stalexport Autostrady S.A. w 2018 roku).

39.3. Transakcje z kluczowym personelem kierowniczym

Koszty wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących w Grupie Kapitałowej kształtowały się następująco:

	2018 r.	2017 r.
Jednostka Dominująca		
Zarząd	1 896	1 861
Wynagrodzenia	864	830
Zmiana zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych	1 032	1 031
Rada Nadzorcza	70	70
Wynagrodzenia	70	70
Jednostki zależne		
Zarządy	2 035	2 068
Wynagrodzenia	1 862	1 931
Zmiana zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych	173	137
Rady Nadzorcze	2	1
Wynagrodzenia	2	1
Razem	4 003	4 000

W 2018 r. oraz w 2017 r. nie udzielono pożyczek członkom Zarządów i Rad Nadzorczych spółek wchodzących w skład Grupy. Grupa nie udzielała też powyższym osobom zaliczek, gwarancji czy poręczeń.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

40. Wynagrodzenie podmiotu badającego sprawozdanie finansowe i podmiotów z nim powiązanych

Informacje na temat wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych zaprezentowano w punkcie 5.23 Sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i Grupy Kapitałowej Stalexport Autostrady S.A. w 2018 roku.

41. Zdarzenia po dniu bilansowym

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po dniu bilansowym, które wymagałyby ujawnienia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2018 r.

Podpisy

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

27 lutego 2019 r.
Data

Emil Wąsacz
Prezes Zarządu Dyrektor Generalny

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

27 lutego 2019 r.
Data

Mariusz Serwa
Wiceprezes Zarządu Dyrektor Finansowy

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*